№ 89. Treschdeen, 5. nowembri. 1908.

Makfà,
Jelgawâ sanemot:
par gadu . . . 2 rub. 20 kap.
par ½ gadu . 1 „ 20 „
par ¼ gadu . — „ 60 „
Par adreses pahrmainu jamaksà 10 kap.

Latweeschu Awises.

Makfà,
pa pastu peesuhtot:
par gadu . . . 3 rub. — kap.
par ½ gadu . 1 „ 60 „
par ¼ gadu . — „ 90 „
Uz ahrsemèm 4 rub. 50 kap., 2 rub. 30 kap., 1 rub. 20 kap.

Isnahk diwreis nedelâ.

Redakzija un ekspedizija:
Jelgawâ, Kangihseru eelâ № 14.

87. gada-gahjums.

Sludinajumi makfà:
par sihku rakstu rindiņu 8 kap., preekschpuse 20 kap.

II. Rigas Krahj-Aisdewu Sabeedr.

[tagad atrodàs

Sabeedribas paschas jaunajà namâ

Aleksandra eelâ Nr. 12,

(Dsirnawu eelas stuhri).

Peenem noguldijumus no 1 rubla sahkot un makfà 5—6 prozentus par gadu; par tekoschu rehkinu 4%. Noguldijumus ismakfà pehz respehjas tuhlit bes usteikschanas.

Darba laiks no 10—2. Walde.

Wisaugstakais Keisarisks Manifests.

No Deewa schehlastibas

Mehs, Nikolajs Otrais,

wisas Kreewijas Keisars, Polijas Kehninsch, Somijas Leelkneeses u. t. t., u. t. t., u. t. t.,

pasinojam wiseem Saweem ustizameem pawalstneekeem:

ka pehz Wiswarenà Deewa gribas Wina Keisariskà Augstiba Leelknass Alekseis Aleksandrowitschs pehz ihsas gruhtas slimibas ir nomiris Parises pilsehtà 1. nowembrî sch. g., sawa muhscha 59. gadà. Pasinodams scho skumju pilno gadijumu un Muhsu karsti mihlotà Tehwotscha saudejumu, Mehs esam pahrleezinati, ka wisi ustizamee pawalstneeki sajutìs skumjas, kuras peemeklejuschas Muhsu Keisarisko Namu, un peeweenosees Mums Muhsu aisluhgschanàs par mirušchà Leelknasa dwehseles meeru.

Dots Zarskoje Selà pirmà nowembrî tuhkstosch dewini simti astotajà gadà pehz Kristus dsimschanas, bet Muhsu waldibas peezpadsmitajà.

Uz originala Wina Majestatei Keisaram Wisaugstaki Paschrozigi labpatizis parakstit: Nikolajs.

Walsts dome.

29. oktobra sehdê knass Wolkonskis I. runà par 9. nowembra likumu. Winsch aisrahda, ka tagadejàs kopsemes saimneezibas raksturiskà sihme ir ta, ka naw privatihpaschuma teesibas. Peewedot daschus peemehrus, knass aisrahda, ka pilsehtàs tautas masàs pastahw loti stipra, dabiga zenschanàs pehz privatihpaschuma. Schi tautas zenschanàs israhdisees uz laukeem pilnigi, kad 9. nowembra likums sahks ihsti darbotees. (Applausi zentrâ).

Roditschews (kadets) sihki apskata jautajumu par atsewischkàm saimneezibàm un peeweed peerahdijumus, ka pee Kreewijas tagadejà teesiskà un ekonomiskà stahwokla, kà ari aiz zeku truhkuma, atsewischka saimneeckoschana semneekeem neesot eespehjama. Lai gan tagadejàs domes wairakums scho likumu neapsprieschot, bet gribot tikai par to balsot, tatschu jajautajot teem, kas tura 9. nowembra likumu par nederigu, waj buhtu eespehjams to wehlak islabot? „Sinams, ka buhtu labak — neatraidit likumu, lai nenahktu konflittà ar waldibu, neusweetees pret waldibu pekorekti, jo ir eemesls domat, ka 9. nowembra likuma atraidischana nosihmetu domes beigas. Par noschehloschanu 9. nowembra likums nepeeder pee tahdeem likumeem, kurus wehlak war islabot. Eesahkt sareschgitu, atbildigu darbu — agrarjautajuma isschkirschanu — bes kahda sakara, bes kahda plahna, bes kahdeem noteikteem mehrkeem, es turu par neespehjamu. Es aiseju no schejeenes teikdams: likumdeweju peenahkums ir — atraidit 9. nowembra likumu un stahtees pee jauna likuma isstrahdaschanas." (Applausi kreisajà pusê, schnohkschana labajà.)

Grahfs Bobrinskis II. (mehrenais labais), atbildot Roditschewam, aisrahda, ka paspreetsch wajagot sabalitees un pehz tam tikai ruhpetees par zeleem. Greesdamees pret sozialdemokrata Gegetschkorija runu, grahfs saka: „Winsch tapat, kà mehs, atsihst brihwas kooperazijas prinzipu, ta tad winsch attezàs no sozialisma pamatprinzipa — ekonomisko atteezibu nemschanas walsts pahrsinê. Bet wina prasijumi — atnemt semi privatihpaschneekeem-leelgrunteekem un aidot to semneekeem par welti — naw ne pamatam peenemami. Tee naw peenemami tikai no daudzums, bet ari no sozialdemokratijas wadoneem." (Kà peerahdijumu Bobrinskis zitê Leninu.). „Mehs esam weenis prohtis ar Gegetschkoriju ari taì leetà, ka 9. nowembra likums ir nepilnigs, bet waldiba ir jau eesneegusi weselu rindu papildu likumprojektu, kas sihmejàs uz agrarleetàm. Sihmejotees uz daschu runataju eebildumu, ka atsewischkàs saimneekoschanas weids doschot baudsi bessemes proletariju, grahfs saka: „Kreewijà, kur ir atsewischkas saimneezibas, bessemneelu ir 20 prozenti, bet kur ir kopseme, tur 23,7 prozenti. Tee ir negrosami skaitli — un wini rahda, ka 9. nowembra likumu wajadseja eewest nekawejoschi . . . Apmeklejot Wakarkreewijas saimneezibas, kur nodalità saimneeziba sahkàs 10 lihds 15 gadus atpakal, tur juhs redsesat starpibu starp kopsemes- un atdalitajeem semneekeem; ta ir starpiba starp brihwu zilweku un wehrgu."

Wakarà runà Petrows III. (no darba grupas). Domneeku ir sahlê palizis mas. Saskaitot israhdàs, ka naw kworuma (wajadsigà boudsuma), kapehz sehdi slehds.

31. oktobra sehdê domneeki pehz daschèem masakeem darbeem stahjàs atkal pee debatèm par 9. nowembra likumu.

Petrows III. (no darba grupas) turpina sawu runu. Winsch saka, ka 9. nowembra likums sazelschot naidu kaiminu starpà un gimenê un radischot 40 miljonus bessemes proletariata. Winsch tadehl usstahjotees kà kopsemes saimneezibas peekritejs un privatihpaschuma pretineeks. Winsch aisrahda, ka muischneeku privatihpaschums newarejis pastahwet bes pabalsteem no waldibas puses. Turpretim semneeku kopseme istikuse bes apkraušchanàs ar hipoteku parahdeem. Ar 9. nowembra likumu nokkuhschot nu tik tahlu, ka ari semneeku semei wajadseschot palihdsibas.

Belousows (sozialdemokrats) ari issakàs pret likumu, kursch esot isdots aiz politiskeem aprehkineem. Wairak nekà 40 prozenteem semneeku pehz privatsaimneezibu nodibinaschanas buhschot tik mas semes, ka tee newareschot uz winas west kahrtigu saimneezibu.

Bulats (darba grupas) saka, grahfs Bobrinskis apgalwojis, ka wina partija esot preetsch tautas preekschstahwibas. Wajadsetu sargatees no usstahschanàs schaì lomà partijai, kura sauz urrah un dser no preeka schampaneeti tad, kad teek pahrkahpti pamatlikumi. (Krupenskis no weetas: „Bobrinskis toreis nedsehra schampaneeti, bet es!" Bulats: „Juhs peederat abi weenai frakzijai!") Tad Bulats pahreet uz nowembra likumu. Lai isschkirtu semneeku dsihwes radikalo jautajumu, esot wajadsigas weetejàs komitejas. Kad uz daschèem sehdekleem dsirdami smeekli, runatajs saka: „Peeehduschi laudis smejàs weenmehr, kad no schìs tribinas kahds runà par isdahluschà semneeka prasibàm. Wini smehjàs paschlaik un smeesees wehl daudz. Wini ir paehduschi un negrib saprast baba zeetejus." Atsewischkàm personàm newarot dot brihwibu, atnemot to wisai sahdschas sabeedribai, tàpat kà brihwibu newar dot tikai generalgubernatoreem, ja domà isweet dsihwê oktobra manifesta brihwibas. Ar papihra likumeem newarot uswaret dsihwi: „Mani kungi! Juhs esat tikuschi wirspusê tikai uz kahdu laiku un newarefat noturetees. Dsihwe ir stipraka nekà juhs un meklès sawas teesibas. Ja juhs gribat buht taisni, tad atraidat jautajumu isschkirschanu, kuri atteezàs uz semneekeem, jo juhs scho dsihwi nepasihstat."

Garu runu tura kadets Mikukows. Winsch plaschi apskata agrarjautajumu Kreewijà un nahk pee slehdseena, ka 9. nowembra likumu waldiba isdewusi aiz politiskeem noluhkeem: waldibai nebijis wairs uz ka atbalstitees: pat starp muischneeekeem rodotees daudzi tahdi, kuri waldibas rihzibai nepeekrihtot, un wehl masak waldiba warejusi pakautees uz piisoneem, starp kureem, par peem. esot daudz adwokatu. Muischneeku wairakums weenmehr esot tikai zentees par sawu teesibu wairoschanu un semneeku apspeeschanu. 4. janw. 1906. g. sanahzis muischneezibas preekschneeku kongress. Tas usstahdijis programu, kura pilnigi lihdsinajusès waldibas programai. Ustraukts no baumàm, ka Kutlers no waldibas puses isstrahdajot ihpaschu projektu, kongress bijis sewischki nemeerigs un muischneeziba sahkusi luhkotees pehz lihdseekleem. 1906. gada sahkumà tika issuhtits zirkulars generalgubernatoreem par gaidameem nemeereem. Kutlers isstrahdaja sawu projektu, bet muischneeziba gatawoja preekschsemneekeem nahwes sodus. Bobrinskis II.: „Kadehl muischneezība?" Mikukows: „Juhs uz mani neklausijotees! ka scheè lihdsekli tika peenemti uz muischneezibas eeteikschanu un prasijumu!" Bobrinskis II.: „Peerahdit!" Mikukows: „Waru to peerahdit tikai ar to, ka generalgubernatoru zirkulari peerihdijàs, bet Kutlers aitaisàs sehdsmara sahkumà". Bobrinskis II.: „Tas naw peerahdijums!" Mikukows: „Waldoschàm aprindàm stahweja preekschà jauns pahrteigums: israhdijàs, ka wisas waldibas zeribas, organiset no semneeku deputateem ministrijas partiju domê, bija pilnigi weltigas. Israhdijàs, ka ministrs aprehkins ar 11. dezembra poplaschinato wehleschanu likumu ir bijuse kluhda, bet Wittes eenaidneeki to, protams, istulkoja kà krahpschanu. Witte eeweda waldibu neisdewigà posizijà — un winam wajadseja aiseet, bet nahkt wajadseja atkal wina lihdszensim Goremikinam.

Waldibai nebijis zeribu, semneeku likumu isdabut zauri likumigà zeknown, un tapehz 9. nowembra ukass tizis isdots laikmetà starp diwàm domèm. Schis ukass pateesibà aisstahwot tikai muischneeku privatihpaschuma neaisskaramibu. (Baisis pa labi: „Katru privatihpaschumu.") No eesahkuma waldiba esot schaubijusès par peespeestu semes atsawinaschanu, — winsch to personigi warot apleezinat. Daschas deenas pirms waldibas proklamazijas islaischanas, kurà es lasiju iswilkumus . . . Samiflowskis: „ko winsch teiza, — proklamazijas? Kas par nejehdsibu!" — Bobrinskis II. „Wiborgas ussaukums". Mikukows: „Nonahkschu ari pee ta." (Labajà pusê trokšnis). Preekschsehdetajs barons Meyendorfs: „Walsts domes lozekli Mikukow, man jagreesch juhsu wehriba uz to, ka juhs, kà leekàs, neleetojàt wahrdu „proklamazija" tahdà nosihmê, kahdà tas parasti teek leetots. Schim wahrdam te naw weetas." (Applausi pa labi; sauzeeni „brawo!") Mikukows: Atwainojos, ka nejauschi leetots wahrds israhdijees par koti noderigu un weetà liktu! Bobrinskis II.: „Nerunat preti preekschsehdetajam!" — Balsis pa labi: „Newajaga ar rokàm plahtitees, meerâ!" Preekschsehdetajs: „Walsts domes lozekli Mikukow, otrreis jums atgahdinu, ka wahrdam „proklamazija" ir, bes schaubàm, diwejada nosihme. Ja juhs to tagad leetojuschi ar noluhku teikt, ka toreisejàs waldibas pasinojums ir bijis nelikumigs jeb neatwehlams, tad tahdà gadijumà man janem jums wahrds; ja turpretim jums tahda noluhka naw bijis, tad es pasemigi luhdsu, isteizatees skaidraki un paskaidrojat to, lai klahtesoschee waretu apmeerinatees." Sauzeeni: „Brawo!" Applausi pa labi; kreisajà pusê balsis: „Protestejam"). Mikukows turpina: „Loti preezajos, ka waru apmeerinat klahtesoschos, — scho wahrdu es pateescham leetoju bes kahda noluhka peedot tam tahdu nosihmi, kahdà to teek saprasta no domes weenas dakas. (Pa labi sauzeeni: „brawo!") Wehl brihdi Mikukows runà, reisèm no labàs puses pahrtraukts. Pirms pauses sehdes wadotajs barons Meyendorfs greeschàs pee Mikukowa dehl wina leetotà teikuma: „Kutlers sastahdija sawu projektu, bet muischneeziba gatawoja preeksch semneekeem nahwes sodus." Schahds isteizeens esot aisskaroschs un tabehl leetoschanai no domes tribinas nepeekaujams. Mikukows saka, ka winsch, scho frahsu leetodams, esot dsirdejis Krupenski sakam: „To jums wajag!" (Balsis: „Naw taisniba! Winsch melo! Nekreetnelis!" Preekschsehdetajs apsauz.). Pehz daschàm eerunàm Mikukows saka, winsch ar mineto teikumu gribejis raksturot toreisejo waldibas politiku, kura sinamu aprindu dehl noweduse pee semneeku nometnu apschaudischanas ar leelgabaleem.

Personigà leetà runà Kusowkows (okt.). Winsch saka, ka Merskakows (soz.-dem.) sawà runà starp zitu esot teizis, ka Kusowkows badunot 4200 rbl. un tad gan warot semi pirkt. Winsch (Kusowkows) labak pehrkot semi, bet Merskakows esot nopirzis kaschoku par 200 rbl. Merskakows jau par semkopi nederot: winsch isskatotees brihsak pehz meesneeka un zilweks ar wehderu, kahds Merskakowam, pee semneeku darbeem neesot ari nemas leetojams. Preekschsehdetajs sauz Kusowkowu pee kahrtibas un luhds neleetot schahda weida soboschanos.

1. nowembra sehdê teek pahrwehleta walsts domes preekschneeziba. Aisklahti balsojot, atkal no jauna teek eewehlets par preekschtehdetaju Homjakows ar 316 (pret 34) balsim, par preekschsehdetaja palihgeeem knass Wolkonskis ar 273 (pret 43) un barons Meyendorfs ar 272 (pret 47) balsim. Darba grupa un sozialdemokrati no balsoschanas atturàs.

Nelaika leelknasa Alekseja Aleksandrowitscha peeminu domneeki godino, pazeldamees no sehdekleem.

Par eedsimtu schuhpibu.

Pehz profesora W. Jakubowitscha.

Naw schaubàm weetas, ka eedsimst teekschanàs pehz reibinoscheem dsehreeneem, kura itkà snausch behrnà, kas dsimis no alkoholikeem wezakeem, un atmostàs winà, tillihds tam sahk paneegt alkoholiskus dsehreenus. Noschehlojami, ka naw statistiku sinu, pehz kuràm ar skaitkeem waretu peerahdit, zik leelà mehrà schuhpiba pee Kreewijas eemihtneekeem eedsimta. Atteezotees uz Ameriku un Angliju ir peem. Kerija statistika, kura peerahda, ka no 703 schuhpàm 308 bij dsimuschi no tahdeem wezakeem, kas bij schuhposchanas kaislibai padewuschees. Tà tad pehz Kerija nowehrojumeem gandrihs 50 proz. no teem bij schuhposchanas kaislibu mantojuschi no sawèem wezakeem. Marons atrada 60 pr. eedsimuschu schuhpu un Nagnans Parisê 80 prozentu.

Ko lai pehdigi smehkè?
Tikai „Riga“, 10 gab. 6 k. 25 gab. 15 k.
A. S. Maikapara fabrikas, Rigâ.

Tahdâ kahrtâ schuhpibas wisnopeetnakais launums pastahw eetschtam, ka schi kaisliba pahreet no wezakeem uf behrneem kâ mantojums.

Jau firmâs senatnes likumdeweji sinaja, ka schuhposchanas kaisliba war eedsimt no wezakeem. Greeku likums aisleedsa peedsehruscham wihreetim kopotees ar seewu. Schis aisleegums norahda, ka to laiku likumdewejs wehlejâs aissargat neween seeweetes, bet ari behrnu interefes. Hipokrats wisôs sihkumôs peerahdija wezaku schuhpibas eespaidu uf behrneem.

Negribot ronâs jautajums, kuram pee schuhposchanas kaislibas eedsembeschanas behrnâ peekriht galwenâ loma, tehwam waj mahtei un tapat interesonti sinat, kahdâ zeltâ noteek schi eedsimschana? Schis jautajums wehl naw galigi isschkirts, bet fakti ir, ka tehwa eespaids eesahkâs un nobeidsâs ar apaugloschanas momentu. Mahtes eespaids turpreti ilgst wisu gruhtneezibas laiku zauri un sem wina behrns paleek ari tik ilgi, kamehr tas usturâs no mahtes truhts. No sazitâ redsams, ka mahtes eespaids uf behrnu ir ilgaks un swarigaks nekâ tehwa. Winas usdewums ir barot augli dewini mehneschi ar sawâm asinim. Ja winas asinis ir ar alkoholu sagiftetas, tad weendaudz, waj tehws ir schuhpa waj ne, nahkoscho behrnu apdraud breesmas tapt par schuhpu.

Pee behrneem, kam no wezakeem eedsimuse teekschanâs uf schuhpibu, nowehrojama kahre pehz spirta dsehreeneem jau no masâm deenâm. Jau 2—3 gadus wezs buhdams, winsch tahdu israhda, trauku malas aplaisidams, kurôs degwihns usglabajees. Wispahrigi wezums, kurâ atmosîâs kahre pehz alkohola, ir daschads. Wisbeeschaki tas noteek tanîs gadôs, kur puika top jau wihrischkigs un kur meitens sahk isweidotees par jaunawu. Ais ta eemesla beeschi dabon redset jaunekkus, kas ais schuhposchanas kaislibas nespehj nobeigt widejas mahzibu eestahdes. Tas nowehrots par tahdôs gadijumôs, kur wini neredseja sliktas preekschsihmes un bij schkirti no saweem netikumigeem wezakeem. Daudz nowehrota eedsimtas schuhpibas parahdischanâs agrâ behrnibâ. Ne masums diwi gadus wezu behrnu, kas bij tikai daschas pilites degwihna baudijuschi, israhdija tahdu neapmeerinamu allschanu pehz ta, ka prasija to atkal un atkal, pee kam tee noleeseja, tâ sakot, isdila wezaku azis, kamehr galu galâ ais wahjuma un nowahrguma nomira. Ketijs nowehroja 4 gadus wezu puiku, kursch bij no rateem gar semi parauts. Masais bij nelaimes brihdî vilnigi peedsehrees, un prasija degwihnu, tikko bij nahzis pee samanas. Frantschu laikrakstôs beeschi min behrnus, kas dsehrumâ nokrituschi uf eelas, kur tee panemti un aisgahdati uf poliziju. Kaislibas atmodinaschana pehz degwihna noteek allasch ar wezaku waj zitu behrneem tuwu zilweku palihdsibu. Tambehk ahrsteem eewehlams usmanitees, parakstot behrneem wihnu kâ lihdselli pret daschadâm slimibâm. Eekams behrnam wihnu parakstu, wineem jaapwaizajâs waj naw tanî gimenê kaisliba preeksch spirta dsehreeneem eedsimusi.

Nahkoschais schuhpa teek nereti sagatawots pirms wina parahdischanâs pasaulê. Daudz seeweetes bauda alkoholiskus dsehreenus beidsamajôs gruhtneezibas mehneschôs, turedamâs pee eestateem, ka tas spehzina behrnu. Tanî laikâ, kur behrnus sihda, kaislibas attihstischanos nereti weizina ari sihditajas. Lai gan spirta peejaukums tahdas seeweetes peenam, kura leeto reibinoschus dsehreenus, naw kimiski peerahdits, tomehr ir praktikâ nowehroti gadijumi, kur behrni, kos tika sihditi no dsehrojâm sihditajâm un mahtèm, mozijâs ar krampieem un zitâm nerwu slimibâm, kuras ar sahlèm nekahdi nebij ahrstejamas. Newar neeewehrot ari kaitigo eeradumu, kuru sastop Schotlandijâ, proti, ka behrneem apmeerinaschanas dehk sneedz uhdeni, kuram peejaukts spirts. Pee mums dehk behrna apklusinaschanas mahtes un sihditajas dsirdina tos ar magonu galwinu sulu, kura eemidsina behrnu, pateizotees winâ atrodamam opijam. Bet praktika ir ari peerahdijusi, ka behrns, kuram dehk apklusinaschanas pasneedza 2 tehjkarotes degwihna, pehz apmehram dimpadsmit stundâm nomira.

No wisu, kas par schuhpibas eedsembeschanu teikts, isnahk, ka laulibâ stahschanâs ar personu, kurai peemiht kaisliba pehz reibinoscheem dsehreeneem, ir koti riskanta leeta un weizina eedsimtu schuhpu skaita pawairoschanos. Tambehk wajadsetu katram ahrstam turet par sawu peenahkumu, sneegt schahdâm personâm, kas grib laulibâ dotees, paskaidrojumus, ka pehz eedsimtibas likumeem winas war radit pehznahzejus ar nenormalu nerwu sistemu un ar kaislibâm pehz spirta dsehreeneem. Sewischki schis paskaidrojums wajadsigs seeweetèm, kas leek uf spehli wisu sawu laimi un dodas laulibâ ar schuhpibas kaislibas apsehstu wihreeti, zeribâ to islabot no breesmigâs sehrgas. Schis solis ir saistits ar launâm sekâm tiklab preeksch mahtes, kâ ari preeksch behrna. J. P.

No ahrsemèm.

Seemelpola mekletaja André kaps.

11. julijâ 1897., tâ tad pahri par 11 gadeem atpakal, Sweedru inscheneers André ar saweem pawadoneem Frenkeli un Strindbergi (slawenâ rakstneeka brahlenu) pazehlâs no Spizbergenu salâm gaisâ. Iai sawâ gaisa kugî nolkuhtu lihdz seemelpolam. No ta laika droschee zeletaji palika pasuduschi, lai gan winus mekleja ilgu laiku. Tagad no Kopenhagenas sino, ka Amerikanu kuga „Pelops“ kapteins Tscholkers Labradoras pusfalas paschâ seemeku peekrastê atradis weenkahrschu krustu ar usrakstu „André“. Sem krusta semê atradâs lihkis, kâ ari kaste ar dokumenteem, kuri wehl naw ispehtiti. Kur palikuschi André abi beedri naw sinams. Sweedru waldiba jau 4 gadi atpakal wisus trihs seemelpola mekletajus isludinaja par miruscheem. Aisbrauzot uf seemeleem, inscheneerim André palika mahjâs kundse un Strindbergim sabeeta lihgawa, kurai tas no gaisa kuga bija pahrsuhtijis ar balodi wehl kahdu wehstuli, rakstitu baschas stundas pehz uszelschanâs gaisâ. Schi wehstule bij lihdz schim pehdejâ sina no aisbrauzejeem.

Kreewijas brunu kugu buhwes leetâ.

Kreewijas juhrleetu ministrija, kâ Wahzijas laikraksti sino, bijuse noslehguse lihgumu ar Wahzu kugu buhwetawu Danzigâ par 4 jaunu brunu kugu buhwi. Keisars Wilhelms uf schahdu leelu pastellejumu nosuhtijis buhwetawai jau laimes wehlejumu telegramu. Tâ lihgums kluwis sinams Franzijai, pee kuras Kreewija greesusês dehk jauna aisnehmuma. Franzijas wehstneeks Peterburgâ Tuschârs nu greesces pee Kreewijas waldibas ar aisrahdijumu schaî leetâ — un tagad, kâ Berlines awises sino, Kreewija atzehlusse sawu lihgumu ar Danzigas kugu buhwetawu.

Kihnas keisars Kuang-hsü nomiris.

Kihnas keisars jau ap 10 gadu slimoja ar kroniſku neeru eekaisumu, kuram pehdejâ laikâ wehl peeweenojâs zukura slimiba un zitas slimigas parahdibas. Kâ zaur Londoni telegrafê, tad sestdeenas nakti keisars nomiris. Par waldoni issaukts prinzis Tsai-jings.

No Wahzijas. Schaufmiga katastrofa kalnraktuwês. 12. nowembrî (30. okt.) Westfalê, Trieras raktuwês diwâs schachtâs eksplodeja gahse. No 360 strahdneekeem, kuri atradâs schachtâ, pirmo deenu iswilka 36, pa leelakai dalai ar smageem sakropłojumeem. Weenâ schachtâ aisbehrti 150 strahdneeki, kurus usskata par pasudusceem. Turpinat glohbschanas darbus atsihts par neeespehjamu. Domâ peeleet schachtas ar uhdeni. Wairak nekâ 200 strahdneekus domâ par bojâ gahjuscheem.

Wehlakas telegramas sino, ka galu dabujuschi 360 strahdneeki. Wisas raktuwju isejas tikuschas aismuhretas, lai noslahpetu uguni. Preeksch nelaimigo strahdneeku gimenèm wahz naudu. Berlines magistrats (pilsehtas dome) seedojuse 10.000 marku. Franzijas presidents Foljers nosuhtijis Wahzu keisaram lihdsjuhtibas telegramu. Uf nelaimes weetu aisbraukuschi tirdsneezibas ministris un prinzis Eitels Friedrichs. Reichstagâ par scho atgadijumu tikschot eesneegts peeprasijums.

No Austro-Ungarijas. Pluhkschanâs starp Wahzu un Schihdu studenteem, kâ telegrafs sino, notikuse 10. now. (j. st.). 9. now. Wahzu studenti nelaida Wihnes universitatê Schihdu studentus, 10. now. atkal Schihdi sawukahrt aissprostoja Wahzeem eeeju. Izsehlâs kauschanâs, kurâ tika leetotas buhres un nuhjas. Pa scha dehdu kara laiku nogahsâs eeejas apschogojums un kahdi 50 studenti nokrita uf eelas, pee kam kahdi 40 studenti dabuja eewainojumus. Uniwersitate slehgta.

No Austro-Ungarijas. Ministrijn maina. Lihdsschinejais ministru preekschneeks barons f. Becks schajâ amatâ sabija no 1906. g. junija. Wina laikâ uf nahkameem 10 gadeem tika atkal noslehgts lihgums starp Austriju un Ungariju, tika eewesta wispahreju weenlihdsigu wehleschanu teesiba un ari parlaments sahka zik nezik nopeetni strahdat. Wina krischanas galwenais zehlonis bij Austro-Ungarijas sahpigakais jautajums — tautibu naids. Lihdz schim Becks Wahzus un Tschekus meerinaja ar solijumeem. Bet tad nahza sadursmes tautiskâ naida dehk Laibachâ, Pragâ un Böhmijas landtagâ. Wahzu stingrais prasijums, lai waldiba nodroschina daschu Wahzu tautisko pamatprasibu ispildischanu un Tscheku tautibas ministru leegschanâs, parakstit likumu par isnehmuma stahwokli — un Becka ministrija wairs nespehja turetees. — Jaunas ministrijas sastahdischana usdota eekschleetu ministrim brihwkungam f. Bienertam, kursch tagad ir 45 gadi wezs un skaitâs pee mehrenas kristigi-sozialâs partijas.

No Franzijas. Drihz sahks truhkt kara wihru. Tautas weetneeks Mesinijs, kursch ir par sinotaju parlamenta armijas komisijâ, nodrukâ awisê „Matin“ rakstu, kurâ ar skaitkeem peerahda, ka Franzijai, ja dsimstibu gadijumi tur ari uf preekschu tapat eeschot atpakal, kâ lihdz schim, tad jau pehz 15 gadeem truhkschot rekruschu, un apmehram 37 lihdz 38 regimentes nahkschotees atlaist, tas ir Frantschu armiju nahkschotees pamasinat par apmehram 150 000 wihru.

No Seemel-Amerikas Sabeedrotàm walstim. Par strahdneeku droschibu, kâ „Hamb. Nachr.“ raksta, Sabeedrotâs walstis esot gahdats masak, nekâ zitâs walstis. Tapehz tur galu dabonot tuwu pee 100,000 zilweku gadâ. Tâ isgahjuschu gadu uf Saweenoto walstju dselszeleem ween galu dabujuschi 4500 strahdneeku un ogkraktuwês — 3125 strahdneeki. Ari fabrikâs esot koti daudz nelaimes gadijumu; sewischki daudz to esot pee tiltu buhwèm, kur buhwju usnehmejeem isnahkot maksat 14 prozentus no strahdneeku algâm preeksch apdroschinaschanas uf nelaimes gadijumeem. Nelaimes gadijumi ik gadus peeaugot. Lai gan Sabeedrotâs walstis wiszaur eewesta strahdneeku apdroschinaschana, tomehr ta nahkot wairak par labu darba dewejeem, nekâ darba nehmejeem, strahdneekeem.

No Seemel-Amerikas Sabeedrotàm Walstim. Tasta programas runa. Jauneewehletais presidents Tafts sawâ dsimtenes pilsehtâ, Zinzinatî, turejis programas runu, kura eewehrojama tajâ sinâ, ka Tafts issazijees jau par sawu nahkoscho politiku atteezibâ uf trestеem. Wina politikas pamatprinzips buhschot tas — pasargat semi no saimneezisskeem satrizinojumeem un weizinat wisas tautas saimneezisko usplaukschanu. Bet tas waldibu neatturschot, gahdat par to, ka tiktu darits gals nebuhschanâm wadoschâs saimneezisskâs aprindâs. „Katrs weikalneeks,“ — sazijis Tafts, — „kas likumam pakaušu war ar wisu energiju uf preekschu zeestees, un kamehr wina usnehmiba atrodas likumibas robeschâs, tam naw ko bihtees, ka wina leetâs eejauksees waldiba, waj winu kawês. Bet pret wiseem usnehmumeem, kuri padoti Sabeedroto Walstju waldibas kontrolei, — reisi tee peelaidis negodigus tirdsneezibas panehmeenus, tiks sperti wiestingrakee likuma soli.“

No Egiptes. Aleksandrijas tuwumâ 12. now. (31. okt.) nokauts kahds Kreewu wirsneeks lihdz ar kundsi un meitu. Uf notikuma weetu aisskoja Kreewijas konsuls.

No eekschsemèm.

„Nowoje Wremja“ par Wahzu keisara ispaudumeem.

Par sinamajeem Wahzu keisara ispaudumeem „Now. Wr.“ starp zitu raksta tâ:

Keisars Wilhelms sawâ sarunâ atgahdina Anglijai par Kreewijas un Franzijas rihzibu Deenwid-Afrikas kara laikâ. Ja israhditos, ka schaî atgadijumâ isteiktâs domas teescham saskan ar pateesibu, tad tas ari neka wehl negrositu tagadejâ satiksmê starp Angliju un minetâm diwâm walstim, jo toreis Franzija un Kreewija neatradâs nekahdâ draudsigâ satiksmê ar Angliju un tadehk winâm ari nebij nekahdu peenahkumu pret pehdejo. No ta laika apstahkli pahrgrozijuschees pamatigi. Atgahdinat tagad tos laikus — buhtu tikpat, kâ atgahdinat Angkeem un Frantscheem winu wezo naidu no Schannas d' Ark (Orleanas jaunawas) laikeem un uf toreisejo naidu tad buhwet nahkotnes politiku. Atgahdinaschana par Buhru karu war kaitet tikai paschai Wahzijai. Wahzu keisars bij weens no darbigakeem musinatajeem uf scho asinaino sadursmi starp Angkeem un Buhreem. Buhri laikam nebuhtu karu eesahkuschi, ja no Wilhelma II. puses nebuhtu dabujuschi mahjeenus, ka wini zihnâ ar Angliju war rehkinat uf palihdsibu no Wahzijas puses. Karam iszelotees Wahzu keisars atkahwa saweem ofizeereem nemt dalibu Buhru puskê. No saweem ofizeereem dabutâs sinas winsch tad isleetoja pee kara plahna sastahdischanas scho paschu Buhru sadragaschanai un scho kara plahnu nodewa Angkeem. Buhru fermu (mahju) nodedsinaschana un islaupischana un konzentrazijas lehgeru eerihkoschana, kur sadsina tos Buhrus, kas karâ nenehma dalibu, kâ ari Buhru seewas un behrnus, wisas tâs breesmas, kahdas toreis pahrdsihwoja saguhstitee Buhri, — tas wiss tagad israhdâs par Wahzu keisara isgudroschanas genija augkeem. Schahdâ sawâ darbâ tagad atsihdamees, keisars Wilhelms aptraipijis ne tikai sewi, bet ari paschu Wahzu walsti. Wehl sliktaki tos, ka winsch pats un bes jebkahdas wajadsibas atklahjis pasaulei sawu rihzibu tanî nelaimigâ laikâ, kad winsch weenâ un tanî paschâ reisâ Angkus nodewa Buhreem, un Buhrus atkal Angkeem. Kas pehz wisa ta wairs tizès Wahzijai un winas preekschlikumeem? — Gandrihz wairs neder atstahstit Wahzu preses tahlakos apzerejumus schaî leetâ: tiklab reakzionari, kâ ari konserwatiwee un nazionalliberali, par kreisajeem preses organeem nemaz nerunajot, no tagadejeem notikumeem iswelk weenu galweno slehdseenu — proti, ka Wahzijas ahrejâs politikas wadischanai wajadsigs atrastees atbildiga ministra rokâs un wajag buht pasargatai no keisara personigas politikas.

Wisaugstakâ pawehle seeweeschu brihwklausitaju leetâ.

Likumu krahjumâ publizeta sekoscha Wisaugstakâ pawehle: Kungs un Keisars, eepasinees ar leetu stahwokli augstakâs mahzibas eestahdês wispahrigi un brihwklausitaju jautajumâ sewischki, eewehroja, ka pee lekziju klausischanâs augstakâs mahzibas eestahdês nepareisi peelaistâs seeweeschu kahrtas personas tagad atrodas rahdôs apstahkkôs, kas tâm apgruhtina noklausitees lihdz beigâm to kursu, kuru tâs nodomajuschas isnemt. Eewehrojot pilnigi ahrkahrtejo stahwokli, kurâ atrodas schis personas, tadehk ka tagad uniwersitates un zitas augstakâs mahzibas eestahdes brihwklausitaju peenemschanâ atgreesuschâs pee likumigas kahrtibas, — Wina Majestatei lohpatika Wisaugstaki pawehlet: likuma nepareisas istulkoschanas dehk atkaut augstakâs mahzibas eestahdês peelaistâm brihwklausitajâm nobeigt kursu sem tahdeem pat noteikumeem, kâ brihwklausitajeem-wihreescheem.

No Peterburgas. Redaktrise pasudusc. Peterburgas teesu palata ilgaku laiku atpakal noteesaja bijuscho „Newas Wilnu“ redaktrisi-isdeweju Doroteju Kuiwe-Blumberg ar 100 rubku naudas soda waj 1 mehnesi aresta pee polizijas. Kuiwe tagad pasudusc un teek mekleta.

(Skat. peelikumâ.)

Ihsâ laikâ
eezeenitos papirosus
„Podarok“ 20 gab. 6 kap.
pahrdod wairumâ un masumâ
Sch. Engelsohna magasinâ,
Jelg. Pils eelâ 7.
Peeprasiet it wisur

No Peterburgas. Zihna pret schuhpibu. Walsts domes deputats Tschelischews sanehmis telegramu, kurâ Samaras gub. Malsimowkas sahdschas 5000 eedsihwotaju preeksch stahwji luhdſ walsts domi, palihdset isskaust tautâ schuhpibu. Sahdschas eedsihwotaji taisijuschi jau 5 lehmumus par krona degwihna pahrdotawu slehgschanu, bet akzises pahrwalde pehdejâ laikâ atwehruse pat jaunas pahrdotawas.

— **Ministrim Schwarzam taisniba.** Tautas apgaismoschanas ministris Schwarzs bij eesneedsis isschkirt waldoscham senatam, waj wina (ministra) rihziba, sihmejotees uſ 27. aug. 1905. gada augstskolu likumu, ir pareisa. Tagad nu, kâ „Pet. tel. agent.“ sino, senata 1. departaments taisijis schaî leetâ sawu lehmumu. Wirsprokurora beedrs Frischs teizis, ka ar 27. augusta likumu agrakee likumi, kuri noteiz ministra teesibas pâr augstskolâm, naw atzelti; tadehk Schwarzam likuma istulkoschanâ taisniba. Ministrijas intereses aisstahweja ministra beedrs Uljanows. Ar 14 balsim pret 6 senats nolehma, ka tautas apgaismoschanas ministris Schwarzs rihkojees pilnigi pehz likuma. Schis paskaidrojums ir galigs.

No Reweles. Uſ akzijâm nodibinatâ Igaunu grahmatu un awischu isdeweju beedriba nopirkuse teesibu isdot schahdus ischetrus Reweles Igaunu laikrakstus: „Päewaleht“, „Kleg“, „Koit“ un „Eesti Kodu“; par wiseem kopâ beedriba aismakſajuse 10,000 rbl.

No Reweles. Eksplosija Melngalwju namâ. Peektdeen ap pulkst. 1/23 Reweles Melngalwju namâ, kur laikam bijuse aistahta malâ gahjes truhba, notikuse stipra eksplosija. Weenâ pusê smalkâs druskâs saschkaiditas wisas ruhtis, kâ ari israuti un saplehsti logu rahmji. Ari daschi dakstini nosweesti no jumta. Bildes gar sahles seenâm saplositas, greesti saahrditi. Weenâ istabâ diwi zilweki, kuri strahdajuschi pee islaboschanas darbeem, notreekti gar semi un apdeguschi tik stipri, ka winus wajadsejis tuhlit nogahdat uſ slimnizu. Blakus Melngalwju namam ir meitenu skola. Ari tanî issprahguschas ruhtis un stiklu gabali eewainojuschi rokâs un sejâs wairakas skolneezes un skolotajus, no kureem ari daschi nowesti uſ kliniku. Weenai skolneezei stilli stipri sagraisijuschi seju un aussi.

No Somijas. Imatras uhdenskritumâ eelehzis. Schajâs deenâs Imatrâ eerabees kahds wezs, sirms kungs. Wakarâ winsch nogahjis uſ uhdens kritumu un naw wairs atgreesees. Israhdijees, ka wezais kungs eelehzis Imatras uhdens kritumâ. Weesnizas grahmatâ wezais kungs eerakstijees par Löwenstammu (pehz zitâm sinâm par mag. Liewentalu) no Rigas.

No Odesas. Wisu Ebreju draudschu deputazija, skaitâ 97 zilweki, pasneedsa generalgubernatoram adresi ar pateizibu par gahdibu par Ebreju eemihtneekeem.

No Woroneschas. Atkal leelas blehdibas. Schinîs deenâs uſ Deenwid-Austrumu dselszeleem usseetas leelas naudas noblehdischanas. Jau kopsch wairak gadeem dselszeka darbnizas strahdneekeem pee algas ismakſaschanas tikuschas atwilktas lee, lakas sumas, kuras, kâ tizis teikts, teekot isleetotas preeksch strahdneeku parahdu dsehschanas pahrtikas beedribâ. Tagad israhdijees, ka schee atwilkumi nemaſ naw tikuschi eewesti grahmatâs, bet weenkahrschi nosagti. Pee blehdischanâm peedalijuschees kahdi 100 zilweki. Noblehditi apmehram 25,000 rbl. Noblehdischanu usrahdijis kahds eerehdnis, kursch ari pats neesot schaî sinâ gluschi tihrs.

No Archangelas gubernas. Basniza pahrdota uhtrupê. Nesen atpakaî „Golos Moskwi“ sinoja, ka Archangelas gubernâ parahdu dehk wairakſotischanâ par 18,000 rbl. pahrdota basniza, kura atrodâs uſ Krasnogorskas klosterim peederiga semes gabala. Tagad pahrdotâs basnizas draudses lozekli aisſuhtijuschi uſ Wisaugstako wahrdu telegramu, kurâ greeschâs pee Kunga un Keisara ar karstu luhgumu, schehlot winus un wineem palihdset. Starp zitu wini saka, ka pirzejs esot nodomajis basnizu pahrwehrst par priwatdsihwokli. Weetejâs garigâs eestahdes scho pahrdoschanu neween neesot aiskawejuschas, bet pat wehl weizinajuschas. Beigâs draudses lozekli luhdſ Wisaugstako atkauju, lasit dahwanas, lai waretu sakraht naudas sumu, par ko pahrdoto basnizu atpirkt atpakaî.

No Taschkentas. Ari koleras upuris. Kad Taschkentâ izzehlusês kolera, tur eerabusês kahda dahma no Eelsch-Kreewijas, zelodama pa Widus-Asiju. Tâ ka pirmais koleras gadijums bij nahzis preekschâ taisni tanî namâ, kurâ bij apmetusês min. dahma, tad weetejee eedsihwotaji Sarti weenbalsigi atsinuschi, ka schi pate Kreewu dahma ir ta kolera. Kad dahma reis isgahjuse pastaigatees, winu apstahjis kauschu puhlis un aiswedis prom. Pehz tam Sarti wiseem stahstijuschi, ka wini aprakuschi koleru; neweens wairs ar winu nesaſlimschot, ne ari mirschot. Ismekleschanâ peerahdijees, ka Sarti teescham nogalinajuschi kahdu Kreeweeti; bet kas wina bijuse, tas wehl naw sinams.

Widseme.

No Rigas. Isglihtibas Beedribas preekschneeziba zeturdeenas sehdê isbalija sawâ starpâ jauneewehleto waldes lozekku amatus. Par preekschneeka 1. weetneeku paleek adwokats Stumbergs un par 2. weetneeku eezehla adw. Sumbergu, par kaseeri grahmattirgotaju P. Behrsinu, par wina weetneekeem eerehdni Strubergu un Pakewitschu, par rakstweschа weetneekeem Dr. Skuju un Dr. Behrsinu.

— **Nahwes spreedums ispildits.** Peektdeenas nakti zentralzeetuma sehtâ pakahra 25. oktobrî no weetejâs kara teesas uſ nahwi noteesato 23 gadus wezo Leel-Eezawas pagasta peederigo Jahni Skribu.

— **„Mahjas Weesis“**, kâ „Ds. W.“ sino, ar nahkoschu gadu wairs neisnahkschot.

— **Generalgubernatora kanzlejas pahrwaldneeks** slepenpadomneeks Koschkins un kara nodakas pahrsinis palkawneeks Nemows pahreet zitâ beenestâ. Generalgubernators wineem issaka sawu atsinibu un pateizibu. Winu weetâ nahk kolegiju asesors Speranskis un leitnants Sarins.

— **Skolneeki dselszeka brauzeenôs.** Braukajot gandrihs katru deenu no Slokas uſ Rigu un atpakaî, man ir isdewiba nowehrot Rigas skolu audsekku isturechanos dselszeka brauzeenôs. Un ar skumju sirdi jakonstatê, ka skolneeku isturechanâs ir nezeeschama un nosodama. Negribu usstahtees par Uhdenspluhdu laiku morali un disziplinu, bet kluset par tagadejo skolneeku isturechanos ari newaru.

Tâ zeturtdeen, braukdams no Rigas ar brauzeenu, atejoschu no Rigas 4.15 minutês, babuju redset loti neglihtas leetas. Daschi komerz-, pilsehtas- un realskolu skolneeki, nosehdinajuschi sawâ widû kahdas gimnasijas semakâs klases skolneezi, sazehla trokshni, kursch atgahdinaja daschas Rigas schkehrseelinas nakti. Katrs no skolneekeem tureja par sawu peenahkumu mineto skolneezi apskaut, jeb zitâ weidâ tai peeskartees, un papirosu sobôs loti „brihwi“ un diwdomigi isteiktees. Ari skolneeze, kâ likâs, jutâs omuligi un schad un tad peeweenoja sawu diskantu wispahrejai orgijai. Ja kahds no pasascheereem aisrahdija uſ winu nosodamo isturechanos, tas dabuja dsirdet Daugawmalas rupjibas un sobgalibas.

Un tas nebija pirmais gadijums, tamlihdsigi atkahrtojâs katru deenu.

Tâ aug muhsu nahkoschâ paaudse ahrpus skolas, tâ isturâs nahkotnes pilsoni 14—16 gadu wezumâ. Taisni schis ir tas laiks, kad jaunekli sahk rosigaki darbotees wehl neattihstitâ energija, wehl neiszeltâs spehjas, bet ko mehs redsam? — nesaprotomu haosu, pikantas leetas . . . „R. Apsk.“

— **Peterburgas teesu palatas nodaka** isteesaja 29. un 30. okt. sekoschas apsuhdsibas: 1) Pret 14 gadus wezo Meschmuischas pagasta lozekli Schani Ahbolinu par agitaziju kara spehkâ. Winu noteesaja uſ weenu mehnesi arestâ pee polizijas. 2) Piltenes maspilsone Karline Lihbe, 22 gadus weza, bija pee atbildibas saukta par agitaziju un proklamaziju isplatischanu starp Kramera fabrikas strahdneekeem Jelgawâ. Teesa noteesaja Lihbi uſ eeslodsischanu zeetokshnî uſ 1 gadu. Noteesato tuhlin apzeetinaja, jo wina newareja eelikt peeprasitos 500 rbl. saloga. 3) Pret 15 gadus wezo skolneeku Eduardu Jubasu par to, ka winsch pag. gada 15. julijâ Trikatê kahdam 10 gadus wezam ganu sehnam eedewis 5 eksemplarus strahdneeku partijas ussaukumu preeksch ismehtaschanas uſ zeka. Jubasu noteesaja uſ 3 mehn. arestâ. 4) Awischu pahrdeweis Martinsch Lapsa un grahmatu tirgotaja, Rundales pagasta peederigâ Emilija Kristson bija apsuhdseti par to, ka 1906. gada sahkumâ Rigâ zaur pahrdoschanu isplatijuschi tautâ broschuru „Rewoluzijas dseesmas“ un „Strahdneeku kalendari“. Emiliju Kristson peerahdijumu truhkuma dehk attaisnoja, bet Lapsu noteesaja zeetokshnî uſ 8 mehnescheem, kursch sobs winam teek dsehsts zaur ismekleschanas zeetumâ pawadito laiku.

— **„Spehka“ redaktora Konstantina Hirscha prahwa.** Peterburgas teesu palatas sewischka nodaka isteesaja Rigâ 29. oktobrî apsuhdsibu pret 1905. g. nowembrî un dezembrî Jelgawâ isdotâs awises „Spehka“ bijuscho redaktoru, atwakinatu kolegiju sekretaru Konstantinu Hirschu. Awisê nobrukati neatkauta satura raksti, peemehram referati par pagastwezako un skolotaju kongresu sehbêm Rigâ, Maskawas pasta un telegrafa eerehdnu kongresa resoluzijas, Tukuma notikumu sihkaki aprakſti un daudſ ziti raksti un referati, kurôs aisskahrta waldibas un kara spehka rihziba. Wisa K. Hirscha apsuhdsiba sastahweja no 26 atsewischkeem apwainojumeem resp. punkteem. Apsuhdseto aisstahweja swehrinats adwokats knaſs Mansirews. Pehz apmehram weenas stundas ilgas apspreeschanâs teesa pasludinaja spreedumu, pehz kura Konstantins Hirschs noteesats uſ weenu gadu un 6 mehnescheem zeetokshnî; bes tam palata nolehma aptureto laikrakstu „Spehks“ aisleegt uſ wiseem laikeem. Pehz spreeduma pasludinaschanas teesa peeprasija no noteesatâ 5000 r. saloga, bet lihdſ saloga eemakſai noteesato apzeetinaja un noweda uſ zeetumu.

— **Rigas Latweeschu Beedribas runas wihru sapulzê** treschdeen sinoja, ka beedribas nama buhwes leetâ wehl nekas galigs neesot panahkts. Architekti Polis un Laube gan esot galigi isstrahdajuschi buhwes plahnu, pehz runas wihru un rihzibas komisijas aisrahdtjumeem; bet pa tam architekts Pehkschens esot labprahtigi isstrahdajis un eesneedsis ihpaschu buhwes plahnu, kas peerahdijees par wisai eewehrojamu, jo pehz schi plahna warot istikt bes blakus-nama peedalischanas. Tapehz nolehma nodot scho plahnu architektu Poka un Laubes pahrbaudischanai, peedodot wineem par lihdsapspreedejeem architektus Melbardi un Friesendorfu.

— **Laikrakstu prahwas.** „Rigasche Zeitungas“ redaktori Krahnhalſs un Tanzschers bij apsuhdseti, ka neatkautâ kahrtâ kritisejuschi Baltijas gubernu semneeku bankas darbibu un wispahrigi waldibas rihzibu. Par to apgabalteesa wineem peespreeda pa 40 rbl. naudas soda waj 8 deenas aresta. — Otra apsuhdsiba wehl bija pret teem pascheem mineteem redaktoreem un laikrakstu sinotaju Lasi. „Rigasche Zeitung'as 100. numurâ bija nodrukats ihss sinojums, ka siwju konserwu fabrikas ihpaschneeks Fr. Kolbergs ar saweem ziteem kompanjoneem peesawinajuschees pahrak par 800.000 rbl. un aisbehguschi. Schi sina wehlak israhdijâs pilnigi nepareisa. Fr. Kolbergs lasijis scho sinojumu Peterburgâ un tas atstahjis uſ wezo wihru tik druhmu eespaidu, ka winsch pehz neilga laika miris ar sirdstreeku. Sinotaju Lasi teesa attaisnoja, bet Krahnhalſu un Tanzscheri noteesaja uſ 7 deenâm aresta. — Schahda pascha satura apsuhdsiba bija zelta no nelaika Fr. Kolberga pakalpalizejeem ari pret „Baltische Post“ atbildigo redaktoru Wilhelmu Sawizku un to paschu sinotaju P. Lasi. Schinî apsuhdsibâ teesa attaisnoja Sawizku, bet atkal Lasim peespreeda 7 deenas aresta.

— **Peterburgas teesu palatas nodala** isteesaja 31. oktobrî schahdas apsuhdsibas: Pret Leel-Auzes pagasta peederigo Karli Schabertu par to, ka winsch runajis pret waldibu runas. Peerahdijumu truhkuma dehk winu attaisnoja. — Pret sw. adw. palihgu Jahni Balodi, kursch, buhdams wehl students, Walkas aprinkî, kauschu sapulzês turejis runas, sewischkî lizis preekschâ wezo pagasta walschu weetâ eewehlet rihzibas komitejas. Teesa winam peespreeda 6 mehneschus zeetuma soda. — Pret Ernstu Osolinu, kursch tizis redsets apbrunoto zilweku pullâ, kuri 1905. gada 10. dezembrî Ropaschu pagasta mahjâ isnihzinajuschi Keisara bildi. Osolinu noteesaja uſ 2 mehnescheem zeetumâ, kuru sodu winsch jau izzeetis ismekleschanas zeetumâ.

— **Kratischana un apzeetinaschana.** Sestdeenas naktî polizija isdarija rakstneeka A. Deglawa dsihwokla kratischanu, Parka eelâ Nr. 4, pehz kam Deglawu apzeetinaja un tuhlit aisweda uſ zentralzeetumu. Kratischana un apzeetinaschana, kâ dsird, stahwot sakarâ ar dascheem „Ausekla“ preekschlasijumeem un ar preekschlasijumeem, kurus Deglaws nupat wehl bija nodomajis nolasit wairakâs weetâs uſ laukeem. (R. Aw.)

— **Kara teesa** sestdeen noteesaja lopu ahrstu Linewitschu uſ 3 mehnescheem aresta hauptwachâ. — Saldatu Leepinu par peeberibu pee rewoluzionaru organisazijas noteesaja uſ preekschrozibu saudeschanu, isslehgschanu no deenasta un nodoschanu pee spaidu darbeem uſ 15 gadeem.

— **„Burtneeka pils.“** Plaschakai publikai wehl nebuhs sinams, ka schowasar ir uszelts rakstneeku un mahkſleneeku internats, kuru pagaidam sauz par „Burtneeka pili“. Winsch atrodâs Mihlgrahwî un winu no saweem lihdsekleem ir zehlis Latweeschu filantrops Dombrowska kgs, pee kam winsch pats ir sihmejis plahnu. Mahja ir diwstahwu ehka, buhweta no koka un sadalita daudsôs dsihwoklôs; apakschejâ stahwâ atrodâs dsihwokli ar wairak istabâm (starp teem weens darinats preeksch Latweeschu tautas dainotaja Kr. Barona) bet augschâ diwas plaschakas sahles un daschi masaki dsihwokli. Weena no sahlêm nodomata rakstneekeem un mustkeem un tur atradisees biblioteka, lasitawa, klaweeres; te tiks notureti mahkslas wakari, lasitas lekzijas u. t. t. Otra sahle eerihkota glesnotajeem; tur buhs kopeja darbniza, modeki un schaks telpâs sarihkos schad un tad glesnu isstahdes. „Burtneeka pils“ stahw noschkirta no zitâm ehkâm preeschu mescha malâ un isskatâs loti glihta, kaut gan wehl bes ta teilsmainâ tehrpa (mahja gatawa nahza tikai rudenî), kahdu winai grib dot. Schahdai parahdibai leela kulturela nosihme un Dombrowska kungam, kâ schis ideja iswedejam, jaissaka dsiła atsiniba. (L.)

— **Latweeschu waloda Rigâ.** Senak uſ weikalu, kâ ari uſ ahrstu, adwokatu un zitu iskahrtnêm reti kad redseja latwiskus usrakstus, un leelajôs weikalôs gruhti bij sadabut kahdu jaunaku „bodsselli“, kursch prata un gribeja sarunatees latwiski ar pirzeju-Latweeti. Tagad, kâ „Ds. W.“ aprahda, tas ir zitadi — latwiski usraksti sahk parahditees pat uſ leelo firmu iskahrtnêm un gandrihs katrâ leelakâ weikalâ pahrdeweji ir laipni ari pret pirzeju-Latweeti un sarunasees ar winu Latweeschu waloda, jo naudai, kura teek maksata no Latweescha kabatas, ir tikpat leela wehrtiba, kâ Wahzeescha waj Kreewa dotai naudai. Ari eelu nosaukumi jau daudsâs weetâs ir Latweeschu waloda. Tomehr neesot masums tahdu weetu, kur Latweeschu waloda neteekot eeredseta. Tâ par peem. Rigas telefonu zentralê telefonistêm esot pat aisleegts ar peeprasitajeem runat latwiski. Ari uſ tramwaju wagoneem truhkstot latwisku usrakstu un tramwaju konduktori labpraht aismirstot leetot Latweeschu walodu.

Zik „skaista“ Latweeschu waloda daschreis top leetota Rigâ, war spreest no schahda usraksta Daugawmalâ, pilsehtas lugischu peestahtnê: „Tee Pasageeri, kas uſ Schwarz muischu un Sundu braucz wares turpmak ar Hagenskalnu Twaikoneem braukt un weenkarschas Billetes wares pee Hagenskalnu Casses pirkt. Chekbiletes buhs pehrkamas us Sundas Twaikoneem.“ — Te pilsehtas walde pahrtrumpojuse pat usrakstus uſ Schihdu bodeku iskahrtnêm.

— **Latweeschu Isglihtibas beedribai** swehtdeen bij pilna sapulze. Tanî sinoja, ka beedriba jau atwehruse diwas pehzpusdeenas skolas: weenu Kenina skolâs, kurai peeteikuschees jau ap 80 skolneeku. Skolas nauda nolikta uſ weenu rubli pusgadâ, pawisam masturigeem maksa teek atlaista. Pilsehtas walde beedribai nu atwehlejusi par brihwu telpas tschetrâm pehzpusdeenas skolâm. No beedribas waldes bij isstahjuschees Sauleetis, Silinsch, Dahwis, Dukolskis, Wirss, Krischkans; winu weetâ eewehleja: Dr. K. Behrsinu, Dr. Skuju, grahmattirgotaju P. Behrsinu, adwokatu Sumbergu, skolotaju Pakewitschu un Sturbergu.

No Tehrpatas. „Milsiga“ godalga. Rob. Adelheims schis nedelas otrdeenâ eeradees Tehrpatâ un aismirsis ormana ratôs tschemodanu, kurâ atrodâs par 2500 rbl. briljanti. Kamehr polizija wehl zihtiai nodarbojâs ar mekleschanu, ormanis

pats peeteizàs un nodewa ihpaschneekam tschemodanu. Godigais ormanis sanehmis, kà „Nordl. Zeit." sino, par sawu „briljanto" gadijumu weselus 3 rublus.

Kurseme.

Generalgubernatora amatu,

kà „Birsch. Wed." sino, Baltijas gubernàs drihs atzelschot un generalgubernatora weetà nahkschot „wispahrigas brosch-ibas preekschneeks", kursch amats tikschot ustizets eelschlee u ministrijas sewischku usdewumu eerehdnim Ruozkowskim (?).

„D.-Z."

Waj straschnikeem jamalsà pagasta nodokli?

Par scho jautajumu strihdejàs Kursemes kameralwalde ar Stendes pagastwaldi. Kameralwalde pawehleja no pagasta nodokkeem atswabinat pee Stendes peerakstito polizijas straschniku E. Smilbsinu. Pagasts pahrsuhdseja us finantschu ministriju, un ta isskaidroja, ka teem, kas kronim kolpo tikai us brihwu lihgumu (по вольному найму) un walsts deenestà nam eeskaititi — tà tad ari polizijas straschnikeem — pagasta nodokli jamaksà.

No Leepajas. Pilsehtas saimneezibai draudot krihse. Wisi pilsehtas nodokli esot sastruhweti koti augstu, tomehr isdewumi esot tik leeli, ka ar tagadejeem eenahkumeem neesot eespehjams tos segt. Kara spehka un polizijas wajadsibàm ween Leepaja 1907. g. isdewuse 128,000 r., no schàs sumas walsts kase pilsehtai atmaksajuse tikai neezigu baku un turpmak wairs nemaf nedomajot maksat. Jau wairak gadus pilsehtas waldei esot defizits (istruhkums). Kà „L. Z." sino, tad 1906. g. bijis 41,605 r. 95 k. leels defizits, 1907. g. istruhzis 45,887 r. 44 k. un ari schinî gadà esot sagaidams ne masaks istruhkums. Pilsehtas waldes weenigà zeriba us wahjo naudas apstahkku uslaboschanu, wismaf us kahdu laiku, esot — wehl nenomaksatee 1,800,000 r. par pilsehtas atsawinateem semes gabaleem. Lai gan scho pilsehtas semes gabalu leelakà daka jau sen esot pahrgahjuse krona ihpaschumà, tomehr atmaksata par wineem lihds schim esot tikai koti neeziga daka. Kà dsird, walsts padome rudens sesijà scho jautajumu nemschot apspreeschanà.

No Leepajas. Aiskaweta paschnahwiba. Zeturtdeenas nakti gorodowojs rebseja no pilsehtas tilta kahdu zilweku eelezam uhdenî. Gorodowojs palihdseja nelaimigajam, kursch sahka saukt pehz palihdsibas, isglahbtees. Polizijas waldê isglahbtais isteiza, ka winu sauzot Jahni Kublinski, esot eebrauzis no Wainodes, newarejis nekur darbu dabut un no swehtdeenas neesot neneeka ehdis, kapehz gribejis nonahwetees.

No Bahrtas un apkahrtnes. Daschadas sinas. Muhsu jaunà basnizà, kura 5 gadus atpakal tika buhweta, bija nepilniga jumta un mitràs apakschgrunts dehl tiktahl sabojajusès, ka pehz leetprateju nowehrojuma wareja notikt drihsa jumta eegahschanàs. Koka dakas, kà: leeweenu pihlari, soli un grihda bij jau pa dakai sapuwuschi. No waldibas atwehleti pahrlaboschanai 1000 rubl. un wajadsigais koka materials, bet strahdneeki jadod pagastam. Tagad teek isdariti wajadsigee remonta darbi un jau tuwojàs beigàm. Deewkalposchana pa scho laiku teek notureta weenà no muhsu pagasta skolàm. — Sedwinu T. muischinà pamanitos trakuma sihmes pee dascheem gawslopeem, kadehl tee tika noschauti. Ustraukti ir muischinas eedsihwotaji, kuri pirms slimibas atklahschanas leetojuschi saslimuscho gowu peenu. — 19. oktobrî Langeri B. mahjàs bij sarihkots atklahts jautribas wakars ar deju, bet nebija gahdats par peenahzigu waldibas atkauju. Sapulzejàs apm. pahra simts personu, jauneschu, bet drihsi eeradàs urabniks un pawehleja sapulzei isklihst. Turklaht par neatkautu rihzibu tika sastahdits protokols. Longerneeks.

No Tukuma apkahrtnes. Daschi Wahzu kolonisti, kà „Ds. W." sino, tur eepirkuschi gruntsgabalus un tapehz wairs newar tik weegli aisbraukt atpakal. Ar dsihwi wineem ejot gruhti; tà Santes kolonisti paschu birstalàs iszehrtot kokus, sasahgejot desmit pehdu garàs pagalês un wedot us Tukumu pahrdot. Semi wini Santê eepirkuschi par 120 rbl. desetinu.

No Augsch-Kursemes. „Tehwija" sino, ka tur neprezejuschees kalpi sagatawojotees nahkoschà gadà no saimneekeem prasit ne masak kà 150 rubku leelu gada algu. Saimneeki gatawojotees us schahdu pahrwehrigà prasijumu atbildet ar Inflantijas Latweeschu eeweschanu par puischeem un ar to, ka neprezetus kalpus nemaf netureschot, bet tikai prezetus.

No Jelgawas.

Deewkalposchana Jelgawas pilsehtas draudses Nikolaja basnizà: Swehtdeen, 9. nowembrî, kà basnizas swehtkôs par peeminu Nikolaja basnizas eeswehtischanai plksl. 1/2 10 no rihta mahz. Reinhards, beewgaldneeki pulksl. 8 no rihta; pehzpusdeenas deewkalposchana plksl. 2 cand. Irbe. Basnizas konzerts pulksl. 5 pehz pusdeenas. Ussaukti: Pauls Peters Makinskis ar Juliju Bach; Karlis Günters ar Emiliju Johannu Brusinsky. Miruschi: Karlis Ernsts Baumans 7 m. w.; Kristaps Ruschezkis 71 g. w.; Andrejs Feldmans 49 g. w.; Janis Muschka 60 g. w.; Luzija Pauline Needre 2 g. 7 m. w.

Deewkalposchana Sw. Annas basnizà: Swehtdeen, 9. nowembrî, pulksl. 10 no rihta spred. mahz. Fr. Bernewitz. Ussaukti: Teodors Beesums ar Annu Augusti Liger. Miruschi: Anna Berg 49 g. w.

Dahwanas eemaksatas basnizas islaboschanai 2 r. 23 1/2 k. un 50 kap.

Eeswehtischanas mahzibà jaunekleem japeeteizàs pee mahzitaja pirmdeen 10. now. pulksl. 10 no rihta.

Garigs konzerts. Swehtdeen 9. nowembrî sch. g. Nikolaja basnizas waldes sarihko garigu konzertu, kursch usskatams kà swehtku konzerts par peeminu basnizas eeswehtischanai pehrnà gadà 4. nowembrî. Pee konzerta nems dalibu bes Nikolaja basnizas jauktà kora wisai eezeeniti spehki is Rigas, proti, konzertdseedataja M. Laubes kdse un pasihstamais Latweeschu ehrgeku mahkslineeks un komponists O. Schepfka kgs. Pehrn basnizas eeswehtischanas deena iswehrtàs par krahschneem swehtkeem wiseem Jelgawas Latweescheem. Lai nu ari schogad zehlàs musikas un dseesmu skanas modina swehtu sajuhsmibu un wairo mihlestibu us basnizu.

Konzerta sahkums pulksl. 5. Biletes eepreeksch dabuja mas G. Landsberga drukatawà un konzerta deenà no plksl. 3 sahkot turpat pee basnizas Jahtneeka tehjnizà.

Jelgawas apgabala teesa 27. oktobra sehdê isteesajusi schahdas apsuhdsibas: 1) Pret 33 gadu wezo Grentschu pagasta lozekli Jani Bunzi par to, ka turejis twaika sahgi bes aissargu lihdsekleem, kuru truhkuma dehl 1907. g. kahds strahdneeks Urge eewainojis strahdajot pee tàs roku. Teesa peespreeda peedsiht no Buntscha Urgam par labu 1680 rbl. atlihdsibas un nosodija B. pee tam ar arestu pee polizijas us 5 deenàm. 2) Pret 20 g. w. Jaswinskas pag. lozekli Annu Jodis par to, ka ta 1907. g. Naudites pag. Elleru-Pampju mahjàs, dsembdeama ahrlaulibà behrnu, to noschnaugusc un noslehpuse. Teesa to nosodija ar teesibu un preekschrozibu atnemschanu un eeslodsischanu zeetumà us 3 gadeem. 3) Pret 24 g. w. Kaunas gubernas semneeku Junowischu-Janaiti par to, ka tas 1905. gadà Jelgawà, kà pasoscheeru wedejs, bij ahtri un neusmanigi braukdams sabrauzis 80 g. w. Barenowsku. Teesa to nosodija ar eeslodsischanu zeetumà us 2 mehn. un nodoschanu pehz tam basnizas preekschneezibai, kai tam usleek basnizas sodu. 4) Pret Kaunas gubernas semneekeem 32 g. wezo Jahni Gurtschinu un Kasimiru Urbrasu par to, ka tee, kalpodami 1907. g. kahdàs Rundales pag. mahjàs, nosaguschi sawam saimneekam is rijas linus. Teesa nosodija Gurtschinu ar teesibu un preekschrezibu atnemschanu un eeslodsischanu zeetumà us 4 mehn., bet Urbrasu peerahdijumu truhkuma dehl attaisnoja. 5) Pret Tetelmindes pag. lozekli 54 g. m. Jehkabu Weilandu par sawas nederigàs dsihwojamàs ehkas nodedsinaschanu 1907. gadà. Teesa to peerahdijumu truhkuma dehl attaisnoja.

Jelgawas apgabala teesa sawà 30. okt. sehdê isteesaja starp zitàm schahdas apsuhdsibas: 1) Pret 62 gadus wezo 2. gildes tirgotaju Teodoru Lodinu par to, ka turejis twaika sahgi bes nosaziteem aissardsibas lihdsekleem, kamdehl ar to strahdajot tizis tik wahrigi sadausits kahds Sankewitsch, ka pehz tam nomiris. Teesa Lodinu attaisnoja. 2) Pret Kaunas gub. muischneekeem Osipu Dowboru, 20 g. w., Warwaru Dowbor, 20 g. w., Kaunas gub. maspilsoni Noteli Embenu, 46 g. w., un semneeku Franzi Montwidu, 19 g. w., par kontrabandes eeweschanu Kreewijà. Teesa tos atsina par wainigeem un noteesaja: Embenu ar 2905 r. leelu naudas sodu un maksat nespehschanas gadijumà zeetumà us 2 gadi, bet pahrejos ar 40 rubkeem soda naudas katram un maksat nespehschanas gadijumà ar arestu pee polizijas us 2 mehneschem.

Jelgawas pilsehtas walde nupat isdewuse aprehkinu par 1907. gada realiseto budschetu. Is schi aprehkina redsams, ka 1907. g. pilsehtai eenahkumi bijuschi: no pilsehtas imobiku nodokla 54,141 rbl. 14 kap., no tirdsneezibas un ruhpneezibas sihmèm 20,990 r. 12 kop., no sirgu, ekipaschu un sunu nodokla 2759 rbl. 50 kap., no daschadeem nodokkeem 17,744 r. 83 k., no pilsehtas ihpaschumeem un dsimtsnomas 84,035 r. 48 k., no pilsehtas eerihkojumeem (uhdenswadeem, sudmalàm, aptihrischanas u. t. t.) 86,034 r. 35 k., no atlihnajumeem par daschadeem no pilsehtas isdariteem apgahdajumeem (par saldatu eekortelescanu, kanalisaziju u. t. t.) 143,518 r. 79 k., no daschadeem awoteem 7046 r. 37 k. un daschadas naudas (no tekoscheem rehkineem bankàs, wehrtspapihreem, kapitaleem u. t. t.) 250,343 r. 1 k. — kopà 666,613 rbl. 59 kap. Pilsehtas isdewumi bujuschi: waldibas eestahdes ustureschanai 601 r., pilsehtas pahrwaldes ustureschanai 46,861 r. 60 kop., saldatu eekorteleschanai 97,897 r. 40 k., polizijas ustureschanai 52,360 r. 40 k., pilsehtas labeerihzibai (eelu un zeku brugeschanai un t. t.) 26,447 r. 4 k., preeksch pilsehtas eerihkojumu (uhdenswadu un t. t.) ustureschanas 57,032 r. 40 kap., skolàm 21,821 r. 99 k., wispahrigai aisgahdibai (pabalsti „Taboram", Diakonisu namam un t. t.) 2916 r. 22 k., weselibas kopschanai 39,204 r. 22 k., nodokkeem 464 r. 10 k., pilsehtas nekustamu ihpaschumu ustureschanai 22,401 r. 1 k., parahdu nomaksai 35,954 r. 81 kop., kapitala dibinaschanai 10,170 r. un daschadeem isdewumeem 4916 r. 34 k. un daschadas naudas (par wehrtspapihreem, tek. r. bankàs un t. t.) 231,418 r. 10 k. — kopà 650,466 r. 63 k. Tà tad us 1908. gadu kasê bijis skaidras naudas 16,146 r. 96 k.

Uhdenswads 1907. gadà pilsehtai peegahdajis 37,656,174 kubikpehdu uhdens un prasijis 22,679 r. 86 k. isdewumu. Par uhdeni pilsehtai eenahzis 30,330 r. 86 k. No uhdenswada eerihkoschanai aisnemtas naudas paleek wehl nedsehsti 25,902 rbl. 87 kap.

Pilsehtas lopu kautuwê 1907. gadà tikuschi kauti 4395 leellopi, 10393 teli, 13416 aitas un 3874 zuhkas. Pahrluhkoti tikuschi 1907. gadà 6928 leellopi, 15221 teli, 18313 aitas, 15307 zuhkas, 170 schkinki, 5260 mahrzinu schahwetas un sahlitas zuhkgakas un 310 mahrzinas schahwetas aitas gakas.

No pilsehtas bilanzes 31. dezembrî 1907. gadà redsams, ka Jelgawas pilsehtas skaidra manta 1907. gadà wairojusès par 33217 r. 52 k. un gada beigàs istaisija 1,519,689 rbl. 69 kap. leelu wehrtibu. (T.)

Dsehrumà peektdeen kahds saldats us grabaschu tirgus reisi isschahwis ar sawu slinti. Kahda tschiganeete no tam tà sabihdusès, ka us weetas pagihbuse. Saldats, kà „B. T." sino, apzeetinats.

Basara atskanas. Par nesen sarihkoto basaru Latweeschu amatneezibas skolas zelschanai par labu, „Tehwija" starp zitu raksta: „Jakonstatè, ka no weetejàs sabeedribas laba daka pateescham isturejusès simpatiski pret scho darbu, neskatotees us daschado tautibu isschkiribu. Kad apluhko dahwataju wahrdus, kahdus atronam dahwinajumu grahmatinàs, tad dabonam sekoschu pahrskatu: dahwinataji bijuschi wisleelakais prozents Latweeschu, pehz tam wistuwakais prozents Ebreju un beidsot Wahzeeschu" ...

Bet bijuschas ari sawas ehnas puses. „Dahwanu lasitajas, tschaklàs dahmu komitejas lozekles, sina pastahstit wiswisadus intermezos, kahdi tàm gadijuschees, dahwajumus lasot taisni pee pascheem Latweescheem. Kamehr zittauteeschi reti kur rahdijuschi nelaipnu waigu, tamehr pee Latweescheem tas beeschi atgadijees. Ne tik ween ka weens otrs pilnigi atteizees ko seedot, bet pee tam bijis jadsird daschs labs nelaipns, pat nepeeklahjigs wahrds. Daschs — kaut gan pats amatneeks buhdams — nehmees ar ihstà prahta wehdera gudribu argumentet, ka amatneezibas skola warot buht tikai par postu, jo „kad wisi buhschot gudri, ko tad meistari eesahkschot ais pahrleezigas konkurenzes"... tà peerahdidams, zik maf tam wehl sajehgas par isglihtibu un finaschanu. Deemschehl, netruhzis tahdu reminifzenschu ari tanks aprindàs, kura peederigee labpraht grib, lai winus skaita pee „inteligenteem." Starp schis schkiras representanteem kahdà weetà atzirsts preti, „kapehz gan amatneekeem esot tik daudf behrnu"... zitadi jau waretu it labi isikt ar lihdsschinejàm skolàm... Tahdas aplamas peesihmes tikai to leezina, ka Latweeschu sabeedribà wehl deesgan daudf nepraschu, kureem truhkst plaschaku usskatu par sabeedrisko stahwokli, par amatneezibas pazelschanas wajadsibu un wispahri par Latweetibas spehzinaschanu starptautiskà zihnà. Bet wispirmà rindà teem truhkst ihstàs jehgas pat par to, ka schahdi sarihkojumi ir tikai lihdseklis sinama mehrka sasneegschanai."

„Tahlak dsirdamas atskanas, ka winnesti bijuschi par daudf neezigi. Ja, bet no ka tad lai rastos tas skaidrs atlikums, ja katrs winnests buhtu dahrgaks, nekà neezigà loses maksa (25 kap.). Tà ka tagad katra lose winneja sinamu preekschmetu, tad jau zitadà gadijumà wajadsetu wehl peemaksat klaht! Apbrihnojami, ka ir wehl tahdi plahnprahtini, kas to newar sajehgt. Apbrihnojami ir ari tas, ka wehl aisween rodàs subjekti, kureem patihk baumas isplatit un nodarbotees ar tschukšteschanu par nesin kahdàm nebijuschàm leetàm ... par „sihda bluhsèm", par „gratifikazijàm" u. t. t. Wajaga pateescham paschcem buht „tumscheem goda-wihreem" ar tikpat tumschu dwehseli, kas spehj radit un usturet tahdas neglihtas aisdomas. Un ja tee newar nekur zitur peekertees, tad wismasak pee „musikas" ... tai katrà sinà wajadsejis spehlet sahlê, ne apakschà! ... Buhtu gan reis laiks, ka wiseem schahdeem „reformatoreem" reis par wisàm reisèm aisdara muti, sauzot tos pee atbildibas par mehlnesibu un nepareisu baumu isplatischanu. Tad reis mitetos ta mukkigà Latweeschu isturescchanàs, kahdu lihdf schim sastopam waj ikkatrà gadijumà, tiklihdf nahk preekschà kahds leelaks sarihkojums ar wispahribas mehrkeem. Tahdus balamutes pee kouna staba peenaglojot, tikai isforgatum Latweeschu tautu no nepatihkameem aisspreedumeem un neslawas, kamehr us otru pusi muhsu sabeedribà stiprinatu interesi preeksch wispahribas leetàm."

Tiktahl „Tehwijas" lihdsstrahdneeks, kursch azim redsot, pats stahw augschà minetam isrihkojumam tuwu. Teescham, gauschi behdigas un nosodamas leetas, us kuràm te aisrahdits! Bet ko lai saka, kad reisèm ari daschs, zitadi nopeetni nemams Latweeschu laikraksts nodarbojàs ar tukschàm mehlnesibàm atteezibà us Latweeschu wispahribas darbeem. Tà publikà mehlnesibu audsinat audsina, un leela isauguši, ta tad drihsi ween war reisèm greestees ari pret paschu audsinataju.

Jelgawas Palihdsibas Beedriba swinès swehtdeen 9. nowembrî sch. g. sawus 20 gadu pastahweschanas swehtkus. Pulksl. 3ôs pehz pusdeenas buhs Wahzu Amatneezibas beedribas sahlê swehtku akts, kurà sneegs atskatu us lihdsschinejo darbibu, sanems sweizinajumus u. t. t. Pulksl. 6 turpat konzerts, pee kura peedalisees pasihstamà konzertdseedataja Schetnewas-Poscharskas kdse, wiolontschelists G. Bildsteina kgs un beedribas paschas jauktais un wihru koris. J. Wentmaleescha kga wadibà. Pehz konzerta balle. Palihdsibas Beedriba pawaditajôs 20 gadôs weenmehr kahrtigi un rosigi darbojusès, sneegdama saweem daudsajeem beedreem atspaidu nebaltàs deenàs, kà ari gahdadama par wehrtigeem isrihkojumeem. Beedru skaitam peeaugot, ari beedribas darbiba kluwusi arween plaschala. Tà peem. is jaunakà laika teizameem pasahkumeem ar atsinibu jamin behrnu dahrsa eerihkoschana. Nowehlam Palihdsibas Beedribai darbotees joprojam ar tahdàm pat sekmèm!

Par ahrsemju wehstulem. Rigas pasta kantora preekschneeks issinojis, ka wisa us ahrsemèm suhtamà weenkahrschà korespondenze adresejama franzisku waj tàs walsts walodà, us kureeni korespondenze suhtama. Kreewu walodà adresets korespondenzi newarot adresateem nosuhtit tadehl, ka ahrsemju pasta eerehdni neprotot Kreewu walodu; tapehz ari wehstules beeschi teekot atsuhtitas atpakal.

Wisjaunakàs sinas.

No Peterburgas sino Kreewu laikraksti, ka Wisaugstakà pawehle par brihwklausitajàm ministrim Schwarzam nahkusi pawisam negaidot. 1. nowembrî Schwarzs esot eesneedsis sawu atkahpschanàs luhgumu, bet Stolipins esot winu peerunajis palikt.

Londonê, 16. (3.) nowembrî. Kihnas keisareene nomirusi.

Isdew. un redaktors: Latw. Dr. Beedr. tagadejais presidents Th. Doebner.

Redaktors: J. Weissmanis.

Drukats pee J. F. Steffenhagena un dehla Jelgawà.

Sehru wehsts.

29. oktobrî, pulksten 4 no rihta, weegli aismiga uſ muhschigu dusu muhsu mihkotà mahte un wezà mahte

Anna Kalnin

dſ. Peterſils,

85. dſihwibas gadâ. Apbedischana notiks no Behrſes baſnizas ſeſtdeen, 8. now. ſ. g., pulkſt. 12 deenà weetejôs kapôs.

Uſ kluſu pawadiſchanu eeluhdſ noſkumuſchee

Behrni un behrnu behrni.

Udſes-Beltês, nowembrî 1908. g.

Kompanijas Singer

schujmaschinas

teek pahrdotas

weenigi paſchas Kompanijas magaſinâs.

Uſ nomaksu no **1** rub.

Rokas maschinas no **25** rub.

Magaſinas iſkahrtne.

Sargatees no pakaldarinajumeem.

Paſchu magaſinas wiſâs pilſehtâs waſtſ.

M. Brauer's,

Jelgawâ, pee Annas wahrteem, eepretim **„Jahna baſnizai“.**

Kapu peeminekli

kà: **kruſti, obelifki, grahmatas, rulli** u. t. t. teek iſ **wiſladakà materiala** pagatawoti.

Bat **monumenti** iſnahktu glihti kà ari iſturigi pret gaiſa eeſpaideem, tee teek ſlihpeti un poleereti ar jaunlaiku maſchinu palihdſibu.

Celtitus, kà ari **neſeltitus „tſchuguna kruſtus“** peedahwaju par peenehmigàm zenàm.

Zeen. publikas apſtellejumi teek ruhpigi un apſturigi iſdariti. — Labakàs atſaukſmes. —

„Sudraba medals un goda diploms“ Rigas „Jubilejas iſſtahdê“.

Kaunas gub., Schaulu apr., 9 werſt. no dſelſz. ſtaz. Radſiwiliſchki, Batkunu muiſchà, teek pahrdota

laba ſeme,

I. un II. ſchkiras, gabalôs no 10, 15, 25, 30, 40 un lihdſ 80 deſet. katrs. Uſ daſcheem ſemes gabaleem ir ehkas. Tuw. ſin. peeprasit rakſtiſki waj perſongi zaur adr.: Ст. Радзивилишки, им. Довяттово, Г-ну Довятту.

Moderneeks

wajadſigs no Jurgeem 1909. gada Paulsgnades **Magaſines muiſchà** pàr Jelgawu; tuwakas ſinas Sniſkes bodê pee tilta.

Latweeſchu Skolu un Iſglihtibas Beedriba.

Treſchdeen 5. nowembri, 1/29 wakarà,

Jelg. Laukſaimneeku Beedr. jaunajà namà,

Katoļu eelà № 44,

adwokata J. Kreizberga kunga

V. preekſchlaſijums

par tautſaimneezibu.

Eeejas maſa beedreem un ſkoleneem 10 kap., nebeedreem 20 kap.

Walde.

Jelgawas Namu ihpaſchn. Ekonom. Beedr.

Kantoris,

Katrinas eelà № 10,

atwehrts katru darbdeenu no plkſt. 10—2 deenà. Beedri — namu ihpaſchneeki war tanî laikà greeſtees ar daſchadeem peeprasijumeem, kà: buhwes un ſanitarjautajumôs, peedahwat namus pahrdoſchanai un iſnihreſchanai, peeprasit pehz daſchadas ſchkiras amatneekeem un kalpotajeem, uſdot apgahdat daſchadas prezes un buhwes peederumus. Daſchadi paraugi iſſtahditi Beedribas kantorî apſkatiſchanai lihdſ ar wairaku firmu katalogeem, kuras pehdejâs Beedrbas beedreem aprehkina pehz zenu rahditajôs ſihmetàm zenàm 10—20% lehtaki. Schahdu firmu ſarakſtus Walde Beedribas beedreem paſinos wehlak.

Beedri war peedalities ar padoma deweja balſi Waldes ſehdês, kuras ſewiſchki preekſch tam noturês katra mehneſcha treſchà deenà, pulkſten 5 pehz puſdeenas, Beedribas telpâs, Katrinas eelà № 10. Kahrtigas waldes ſehdes katru zeturtdeenu no pulkſten 5 pehz puſdeenas. — Tanî paſchà laikà Beedribas juriſkonſuls dos beedreem teeſleetàs padomus un paſkaidrojumus. — Jaunn beedru peeteikſchanos peenem kantorî katru deenu. Geſtahſchanàs nauda 1 rbl., beedru nauda 1 rbl. Kantorî dabujamas ihres lihgumu grahmatinas 10 kap. gabalà.

War peeteiktees daſchadu ſchkiru **amatneeki** un **kalpotaji.**

Walde.

F. Blechmann, Jelgawà,

apteekas pretſchu un rakſtamleetu pahrdotawa

Leelajà eelà № 5, telefons 529,

peedahwà:

Kimikalijas un parfimerijas,
Mahlderu krahſas un drehbju krahſas,
Fotografu aparatus ar peederumeem,
Elektriſkus ſwanus un kabatas lampas,
Penſnejus, brilles un barometrus,
Slimneeku kopſchanai wajadſigus preekſchmetus,
Wiſadus ſkolas leetu peederumus,
Mahkſleneeku krahſas un ſihmejamo audekli,
Fotografiju un paſtkarſchu albumus,
Sihmejamàs leetas un marmora rakſtamleetas,
Ahdu un galanteriju prezes,
Iſgatawo gumijas ſchtempeles.

Wiſi manâ weikalâ neeſoſchee preekſchmeti teek wiſdribſakà laikà apgahdati, kà ari rakſtiſki peeprasijumi un uſdewumi ruhlit iſpildîti.

Wez-Auzê ſkaiſtkrahſotawa un kimiſka maſgatawa.

Zeen. publikai daru ſinamu, ka eewehrojot jaunlaiku prasijumus, ſawu eetaiſi eſmu paplaſchinajis un pahrlabojis, zaur ko nu man ir eespehjams uſ ahtrako un labako par paſeminatàm zenàm wadmalu un puſwadmalu welt, krahſot, uſtahrſt, ſchkehret, ſpeeſt, degadet un maſgat wiſadus wilnana, puſwilnana un ſihda audumus. Tapat ari krahſot un kimiſki maſgat wiſadus kungu, dahmu un behrnu uſwalkus, iſahditus kà ari neiſahditus ſeemas mehtelus, pee kam watejums patur ſawu eepreekſchejo faſonu un elaſtisumu. Pelekas aitu ahdas teek krahſotas ſkaiſti melnas; baltas aitu ahdas preekſch dahmu kaſchokeem teek kimiſki balinatas. Glihtu un apſinigu darbu un laipnu apkalpoſchanu apſolidams, zeen. publiku luhdſu manu eetaiſi eewehrot un pabalſtit.

Augſtzeenibà **R. Rapp.**

Peenemſchanas weetas: Wez-Auzê: Hana namà, pretim paſta kantorim. **Jelgawà:** J. Huſta kgs, pee ſiwju tirgus, Rahtuſcha eelà № 6. **Dobelê:** drehbneeku meiſters Fetzera kgs. **Waiwodê:** E. Steinhardta kgs, paſcha namà. **Jaun-Schwardê:** M. Waltera kgs, Lahmas krogà.

„Jauniba“. **Kriſtigs jaunibas ſchurnals gara un prahta iſkopſchanai,**

uſſahks ar **1909. gadu** ſawu otro gadagahjumu un tàpat, kà lihdſ ſchim puhleſees nopeetni kalpot muhſu peeauguſchai, jaunibai paſneedſot tikumiſki ſinatniſkus apzerejumus un rakſtus par daſchadeem ſadſihwes jautajumeem uſ ſw. raſtu pamata.

„Jauniba“ peegreeſis wehribu kriſtigeem ſtahſteem un dſejai, kà ari daſchadeem jautajumeem, kas atteezàs uſ kriſtigu jauneeſchu beedribu dſihwi un nenoſtahs mudinot jaunibu uſ kopigeem garigeem darbeem.

„Jaunibai“ raduſchees daudſ draugu muhſu iſglihtoto tauteeſchu aprindàs, kuri ſolijuſchees paſtahwigi lihdſ ſtrahdat.

„Jauniba“ iſnahk reiſi mehneſi, diwi drukas lokſchnu beeſumà, leelakà formatà un maksà par gadu: **1 rbl. 50 kap.,** par puſgadu **85 kap.** Numurs **15 kap.**

Abonenti nahkoſcham gadam jau teek peenemti.

Ari ſchigada numuri webl neleelà ſkatà wiſi dabujami. — Redakzijas un eſped. adreſe **Leepajà, K. A. Freywalda grahm. pahrd.** (Книжный магазинъ К. А. Фрейвальдъ, Либава).

Wiſujaunakais! Wihreeſchu kabatas pulkſteni, beſ wahkeem (neapſeltiti) ihſta Amerikas ſelta „Solo“, ſkaiſti graweti. Ari leetpratejs ueiſſchkirs no 56 prowes ſelta pulkſteneem. Schee pulkſteni wiſlabakàs konſtrukzijas „enkura“ (un newis „zilindra“) pa 36 ſtundàm uſwelkami 1 reiſ, wiſuladakais un pareiſakais gahjeens. — Galwojums uſ 6 gadeem.

Zena 12 rbl. weetà tikai 3 rbl. 25 kap.

2 gab. 6 rbl., 1 dahmu pulkſtens 4 rbl. — Beſ makſas teek peelikts klaht: 1) panzer-kehde no tahda pat materiala. 2) breloks-binokls ar ſkaiſt. un intereſant. ſkat. 3) ſeemiſchka maks pulkſt. uſglabaſchanai. Adr.: Генеральное представительство часовъ „СОЛО“ Т-во „АПОЛЛО“ Варшава Г. А. 1-ое почтовое отдѣленіе. — Par eepakajumu un iſſuhtiſchanu teek peeſkaitits pee weena waj tſchetru pulkſtenu iſſuhtiſchanas 50 kap., uſ Sibiriju 75 kap.; uſ Sibiriju beſ eemakſas neteek iſſuhtits. Iſſuhtam uſ pehzmaksu (налож. плат.) Paſtellejumi rakſtami Kreewu waj Wahzu walodà.

Jelgawas Laukſaimneezibas Beedribas Krahſchanas un Aiſdoſchanas Sabeedriba,

(atklahta februari 1900. g.).

Telefons № 62. **Jelgawà, Katoļu eelà № 44.** Telefons № 62.

Bilanze.

31. oktobrî 1908. gadà.

Sabeedribas kaſê atrodoſchats **droſchibas kapitals**

193,203 rubl. 69 kap., neeerehkinot 1683 beedru garant.

Aktiwà.	rubl.	k.	Paſiwà.	rubl.	k.
Kaſe	26149	14	Beedru dalas	168800	—
Aiſdewumi pret galwen.	364783	52	Noguldijumi ar uſſaz.	1970862	94
Aiſdewumi pret nekuſt. ihpaſchumu	1595515	91	Noguld. uſ augleem	18942	91
Aiſdew. pret wehrtspap.	46163	—	Noguldijumi beſ uſſazſchanas	52058	32
Aiſdew. pret perſ. uſtiz.	29865	—	Diwidende	5140	50
Noguldijumu rentes.	19359	38	Aiſdewumu rentes	124038	02
Aiſdewumi pret eekihlajumeem	—	—	Reſerwes kapitals	15823	01
Kantora dzelſ.	13094	84	Reiſdalitas pelnas konts	1457	50
Inwentars	5221	25	Conto Dubio	9080	68
Reſer.kap. wehrtspapihri.	14952	41	Inwentara dilſch. konts	1868	88
Tekoſchs rehk. zit. bank.	94808	51	Pabalſta fonds	1183	12
Darbib. kap. wehrtspap.	5406	30	Schiro à depot aiſn.	40000	—
Tahlak. nogl. ſem ſpezial. noſaukumeem	200159	32	Kurſa differenzes konts	2701	30
Kant. telp. pahrbuhw. kts.	1581	75	Nama buhwes konts	3323	52
Beedru naud. zit. kr. eeſt.	6525	—			
Delcredere konts	—	—			
Daſch. zaurejoſch. naud. (oblig. nokahrtoſch., ingr. u. t. t. depon. ſummas)	11140	37			
Kopà	2414775	70	Kopà	2414775	70

1) **Par noguldijumeem** makſà par gadu **2—6%**, ſkaitot no noguldiſchanas deenas. Par **ſchiro noguldijumeem** makſà **3%**.
2) Par **aiſdewumeem** nem **6½—8½%** par gadu. Peeprasijumus iſſpreeſch pirmdeenàs.
3) **Kantoris atwehrts** ik darba deenas no pulkſt. 10—2 deenà.
4) Beedri war buht **abeju dſimumu perſonas**, kà ari ſabeedribas un arteli.
5) Noguldijumi un aiſnehmumi ir **ſwabadi no krona nodokleem.**

Walde: agr. **J. Biſſeneeks.**
agr. **K. Braſda.**
D. Kahnbergs.

Jelgawas Jelgw. Krahj- un Aiſdewu Kaſe.

(Paſchu namà, **Palejas eelà Nr. 2, pee tirgus platſcha.**)

Telefons № 45. **Dibinata 1892. g.** Telefons № 45.

Bilanze

31. oktobri 1908. g.

Debets.	Rbl.	K.	Kredits.	Rbl.	K.
Kaſes rehkins:			amata kapitals	10000	—
Wehrtspapihri	9843	15	Reſerwas kapitals	7207	07
Inwentars	2116	56	Dalibas naudas	41798	02
Aiſdewumi uſ galweneek.	109540	—	Noguldijumi uſ augleem	769907	83
Aiſdewumi uſ kihlàm: pret obligazijàm	674926	82	Noguld. uſ augłu-augl.	30485	73
pret wehrtspapihr.	44401	—	Krahj-noguldijumi	12225	88
Daſchadi iſdewumi	4770	48	Tekoſchi noguldijumi	30766	33
Skaidra nauda kaſê un zitàs kredit-eeſtahdês	51460	36	Augli	39514	18
Augli	—	—	Sihti eenehmumi	2	86
Imobiliju rehkins	87332	90	Diwidends	119	08
Nama buhwe	33526	76	Nahkoſchas ſummas	5391	72
Diwidends	—	—	Inwent. beldeſch. rehkins	627	52
			Hipoteku rehkins	9299	75
			Giro à depôt	10000	—
			Pabalſtu fonds	159	03
			Conto Dubio	413	—
Kopà	967918	—	Kopà	967918	—

Kaſê atrodoſchais **droſchibas kapitals**

59,005 rub. 09 kap., neeerehkinot 1113 beedru garantiju.

1. Kaſe peenem **noguldijumus** un iſdod **aiſdewumus** katru deenu, iſnemot ſwehtdeenas un walſts ſwehtku deenas, no pulkſten **10 lihdſ 2 deenà.** Beſ tam kantoris atwehrts **pa zeturtdeenàm** no plkſt. **6—8 wakarà** preekſch noguldijumu peenemſchanas un iſmakſas.
2. Makſà par **noguldijumeem** gadà:
a) uſ **augleem 6%**,
b) uſ **augłu augleem 5%**,
c) uſ **krahjnoguldijumeem 4%** un
d) uſ **ihſlaika noguldijumeem (ſchiro) 3%**, rehkinot no noguldijuma deenas.
3. Nem par **aiſdewumeem** gadà:
a) **6½%** pret **kaſes noguldijumu grahmatiņàm;**
b) **7%** pret **beedru dalibas naudas grahmatiņàm;**
c) **7%** pret **mahju obligazijàm;**
d) **8%** pret **ſweſcheem wehrtspapihreem** un
e) **8%** pret **galweneekeem.**
4. Peenem noguldijumus kà no **beedreem,** tà ari no **nebeedreem,** ſahkot no 50 kap.
5. Uſnem par beedreem **abeju** dſimumu perſonas.
6. Par aiſdewumeem iſſpreeſch **otrdeenàs** un **peektdeenàs.**
7. **Noguldijumu,** kà ari **aiſdewumu** parahdu rakſti ſwabadi no **wiſeem kronа nodokleem.**

Walde: Tirgotajs **A. Bariņſch.**
Nama ihpaſchneeks **M. Behrſiņſch.**
Twaiku ſudmalu ihpaſchn. **Ed. Eilenbergs.**
Drukatawas ihpaſchneeks **E. Landsbergs.**
Redaktors **J. Weiſsmans.**

Jelgawas zeen. publikai

daru ſinamu, ka no 1. nowembra 1908. g. **Katoļu eelà № 26. ſehtà, eerihkoju**

pawahru ſkolu,

kà ari peedahwaju **ehdeenus iſ nama** un uſnemos leelakus **iſrihkojumus** ſarihkot, kà **kahſas, behres** u. t. pr. — Eſmu Peterburgà un Kurſemê leelakos namu kehkôs nodarbojees.

Mahzekles war no 1. nowembra peeteiktees.

Augſtzeenibà **F. Tſchikſte.**

Pahrdod

mahjas 20 werſtes no Tukuma, uſ Kuldigas zeła, 160 puhraweek. labas **aramàs** ſemes, 24 puhraw. labu plawu, 20 puhraw. ganib. Tuwakas ſinas Jelg. Nikolaja eelà № 7, ſehtà, pee Meſchina, waj Grentſchu muiſchas ſudmalàs, pee Lanz kga.

Noſuds putnu ſuns

gadu wezs, tumſchi bruhns, glumu ſpalwu, ar ſaihſinatu aſti. Preekſchejo kahju pehdas druſku eebaltas, klauſàs uſ wahrdu „Schak“. Kas winu atrod waj uſrahda, kur tahds peeklihdis, dabon pateizibas algu. **K. Berris,** drehbju magaſinà, Jelgawà, Palejas eelà № 2.

Stendes muiſchas walde dara ſinamu, ka

Diſch- un Maſ-Gluhdu mahjas

ir jau pahrdotas.

Zeen. publikas laipnai eewehribai.

Daſchadas reſtes puſwilnas drehbes, dabultſtoſus preekſch dahmu jakàm, wilnas drehbes, wiſjaunakà muſtura ſlaneletu un **parki,** kà **ari** dekus, behrnu dekus un apakſchſwahrkus un wilnas lakatus peedahwà par wiſlehtakàm zenàm **Paſta eelà № 4** Jelg.

Kamanas,

gatawas un neiſgatawotas, wiſjaunakôs modelôs, tahfelu un kriju, kà ari daſchadus ſchirnu eejubgus, angłu jaunſudraba un melna apkaluma u. t. t. Dabujamas Jelgawà, tikai weenigi Katoļu eelà № 15, pee **J. Sehleja.** Turpat ari **mahzeklis** wajadſigs.

Mahzeklis

war peeteiktees pee kurpneeka E. Troſt, Aleksandra eelà № 2, Jelgawà.

Dobeles pagaſta ſkolotajs F. Skrabis wehlàs par ſeemas puſgadu tizigu

amata beedri.

Honorars 100 rbl.

Iſdod uſ renti

Ahſchu mahjas Krona Peterneeku pagaſtà, Olaines ſtazijas tuwumà. Tuwakas ſinas turpat.

Mahzeklis war peeteiktees pee galdneeku meiſt. Leeva, Leel. eelà 26.

Jahniſchkê

peenem **paſtellejumus** uſ

Latw. Awiſem

tirgotajs **Bonzel Milwidſky** kgs.

Dr. med.
G. Reinharda
azu flimniza
Rigâ, Suworowa eelâ № 2, telefons № 3844. Runas stundas darbdeenâs no 10—1 un 5—6.

No 1. nowembra sch. g.
Krona
Behrsmuischâ.
Dr. D. Biskap.

Dr. Beelajews
runajams **dsemdeschanas palihdsibâs seeweeschu slimibâs** un **weneriskâs slimibâs** otrdeenâs un peektdeenâs no plkst. **8—10** pr. pusd., **4—6** pehz pusd. **Jelgawâ, Salajâ eelâ № 23.**

Peenemu **ahdas, puhschla** un **weneriskus slimneekus,**
Rigâ,
Terbatas eelâ № 7,
sawâ priwatklinikâ.
Runajams no 10—12 un no 4—5.
Dr. J. Kraukfts.

Dr. med. J. Ausina
priwatâ klinika
preeksch **kirurgiskâm** un **seeweeschu slimibâm** Rigâ, Nikolaja eelâ № 14. Telefons № 2624. Slimneekus usnem klinikâ katrâ laikâ. Runajams no plkst. 10—12 preeksch pusd.

Slimneekus, kaunuma, ahdas, sliktu mihselu slimib. eekschejâs, reimatisma un matu iskrisch. ikdeenas peenem no 9—1 u. 5—8 wak. **Dr. W. Loewenbergs,** pr. ahrsts. **Rigâ,** Leelâ Jaun eelâ 24, 2 tr. netahlu no Daugawas tirgus. **Jaurkatischana ar elektr.**

Prakt. sobu ahrste
Milda Sauliten.
Runajama katru deenu no 9—12 un 3—5. Bes tam wehl otrdeenâs un peektdeenâs no 7—8 wak.
Jelgawâ, Katrinas eelâ № 6
no tirgus, pirmâ schkehrs-eelâ, starp Katoku un Posta eel.).

Peenemu **sobu slimneekus** ikdeenas no plkst. 9½—1 un 4—6. **Spezialitate: eeleet ahkfligus sobus, porzelana plombas** un **iswelk sobus gluschi bes sahpêm. Lauzeneekeem eewehrojami paseminatas zenas.**
Jelg. Leelajâ eelâ № 6,
Gutman-Rathaus.

Dsihwoju tagad
Jelgawâ,
Esera eelâ 22.
Swehr. adwokats
P. Johannsen.

Union Horlogère.
Genfes pulksteni ir tomehr labaki kà ziti, kà agraki tà ari tagad, kà **lehtuma,** tà ari labuma sinâ, tadehl ikkatram ir eeteizams eegahdatees tikai **Union Horlogère** pulkstenus no wiejaunak. sasoneem. Ar wislabako mehanismu, kuri reguleti; **selta, sudraba, melnee un nikela pulksteni.**
Katalogi par brihwu.
Graweera darbi teek **labi un lehti** isdariti.
Waldmanu Roberts,
Rigâ, Marijas eelâ № 10.
Swehtdeenos **atwehrts** no plkst. 12—5 pehz pusd.

---

800 rbl.
aisdod pret droschu obligaziju waj zitu droschibu. Of. sem R. T. 150 sch. aw. eksped.

Baltas numuru
logu ruhtis
no fabrikas **„Puseneeki"** peedahwâ wisadôs leelumôs par **lehtâm zenâm** un ari **nezaurredsamas** (matt) **ruhtis**
Mag.
J. Hertela
stiekl. preeschu pahrdsawe
Jelgawâ, Basta eelâ № 13.

Slehdsot israhdes teatrî **„Elektro-biografs"** pagodinos issazit
sirsnigu pateizibu
Jelgawas zeenitai publikai, it ihpaschi biografa pastahwigeem apmekletajeem par dsihwo peedalischanos un labwehligo interesi, kuru wini tik bagatigâ mehrâ dahwinajuschi manam ussahkumam.
Jelgawâ, 3. nowembrî 1908. g.
Richard Strömer.

Swehtdeen 9. nowembrî 1908. g., pulksten 5 pehz pusd.
Nikolaja basnizâ
Swehtku konzerts
par peeminu basnizas eeswehtischanai.
Pee konzerta laipni peedalisees: konzertdseedataja **M. Laubes** kdse no Rigas, Rigas Gertrudes basnizas ehrgelneeks **O. Schepsky** kgs un Nikolaja basnizas **koris,** Gullmana kga wadibâ.
Eeejas zenas (eer. labd. nod.): I. weetâ 1 rbl.; II. weetâ 65 kap.; III. weetâ 25 kap.
Biletes eepreeksch dabonamas Landsberga kga weikalâ Katoku eelâ № 7 un konzerta deenâ sahkot no pulksten 3 pehz pusdeenas Jahtneek kga tehsnizâ pee basnizas.
Skaidrs atlikums nahk basnizas ehrgelèm par labu.
Us laipnu peedalischanos luhdsot
Basnizwalde.

Jelgawas Palihdsibas Beedriba
swinès
Jelgawas Wahzu Amatneezibas Beedr. sahlê
swehtdeen 9. nowembri 1908. g.
XX. gadu pastahweschanas swehtkus
pehz sekoschas programas:
I.
Pulksten 3 pehz pusdeenas:
Swehtku akts.
Atskats uz pagahjuscheem 20 gadeem, apsweizinaschanàs u. t. t.
Peedalischanàs beedreem **par brihwu,** nebeedreem maksâ **20** kap.
II.
Pulksten 6 wakarâ:
Konzerts.
Peedalisees schahdi spehki: konzertdseedataja **Schetnewa-Porscharska** kdse (soprans), Briseles konserwatorijas laureats **G. Bildsteina** kgs (wiolontschello) un **Beedribas wihru** un **jaukto koris J. Wentmaleescha** kga wadibâ.
Klawreru pawadijumus isdaris J. Straumes kgs.
Eeejas maksa (eesk. labdar. nod.): I. weetâ 1 rbl., II. weetâ 75 kap., III. weetâ 50 kap. Balkonâ 1. rindâ 50 kap., 2. rindâ 30 kap.
III.
Pulksten 8 wakarâ:
Balle.
Spehlès 130. Wentspils kahjneeku pulka orkestris.
Peedalischanàs maksa (eesk. labd. nod.): beedreem 25 kap., nebeed. 50 k.
Beigas pulksten 2 nakti.
Beedru kartis usrahdamas. **Preekschneeziba.**

---

210 dek. semes (bes ehkàm)
Nowgorodas gub. 2½ werstes no platformas „Травково" (Trawkowo) us Nik. dselsz. 264. werst. no Peterburgas, wehlàs pahrdot kreetnam semkopibas pratejam, weenam waj wairakeem, par 9000 rbl., ar 3000 rbl. eemaksas. Gestrahdatu tihrumu un plawu 70 dek., pahrejais behrsu, preeschu un eglu meschs, 40 gadus wecs. Grunts meluseme, jaukta ar smiltainu mahlu. Sausa weeta bes purwa ½ werstes no esera. Peenu war ehrti issuhtit uz Peterburgu. Kaiminu saimneezibas ihpaschneeks sneegs jaunam pirzejam plaschu palihdsibu pee jaunu ehku uszelschanas. Tuwakas sinas Kreewu waj Wahzu walodâ pee ihpaschneeka С. П. Б. Казачій пер. 9, кв. 31.

Jelgawas Sawstarpigâ Kreditbeedriba
Katolu eelâ № 8, telefons № 247.
No 585 beedreem eemaksats un garantets
droschibas kapitals 468,923 r. 20 k.
BILANZE
us 1. nowembri 1908. g.

Aktiwi.	Rbl.	K.	Pasiwi.	Rbl.	K.
Kasê un us tek. rehkina	17739	91	Rihzibas kapitals . .	46892	32
Prozentu papiri . . .	11799	03	Rezerwas kapitals . .	613	99
Diskonteti wekseli . .	96057	66	Noguld. us nenot. laika	298913	64
Termina atsdewumi . .	5992	80	Noguld. us tek. rehkina	50570	15
Spezials tekoschs rehk.	268590	94	Tahlak pahrkihlati % papihri	6500	—
Korespondenti	671	83	Korespondenti . . .	164	01
Inwentars	2474	35	Neisnemts diwidends .	1314	27
Tekoschi isdewumi . .	8265	45	Prozentes par atsdew.	22238	77
Ismaksati %% . . .	7490	48	Komitenti	4224	70
Spezials aisdewums . .	5787	50	Daschadi konti . . .	1821	02
Dokumenti komisijâ . .	4224	70			
Daschadi konti . . .	4158	22			
Bilanze .	433252	87	Bilanze .	433252	87

Kreditbeedriba **maksâ par noguldijumeem us nenoteiktu laiku 6½%** par gadu, atwelkot krona prozentu nodokli.
Par noteiktu tekoschu rehkinu maksâ 5%, neatwelkot krona prozentu nodokli.
Atwehrta ikdeenas no pulksten 10—2, isnemot swehtdeenas un swehtku deenas. **Isdara wisadas banku operazijas un peenem apdroschinaschanâ premiju biletes. Isplida** Beedribas beedru, nebeedru un eestahschu **usdewumus eekasejot maksajumus** par wekseleem un ziteem dokumenteem, kà ari **isdara naudas pahrwedumus.**
Walde.

Karla Behrsina senak **Hermana Rubinsteina**
Kaschoku-Magasina
Jelgawâ, Pils eelâ.
Peedahwâ leelâ iswehlê
Sibirijas un **Amerikas kaschoku ahdas,** kà ari **gatawas kaschoku prezes par pasihstami mehrenàm zenàm.**

Patentetàs
Prowodnika galoschas
ir wislabakàs pasaulê

Wispirmàs leelakâ isturibâ, labajâs ihpaschibâs, fasonu glibtumâ un isleetoto materialu augstakajâ labumâ

Pilniga galwoschana par katra pabra nepabrspehjamu isturibu

Sabeedriba eeskata par sawu peenahkumu, paschu leetotaju labâ, eeteikt pagehret weenigi

Patentetàs
Prowodnika galoschas

Leelakais krahjums wisadu musturu un leelumu pee C. J. Bluhma,
Jelgawâ, Kolonadu eelâ № 25.

Noklihdis
leels, bruns **suns,** ihsu spalwu; pret pateizibas algu nododams Jelg. Sakajâ eelâ 2, Silajâ Krustâ.

Nams
un **weikals ar prezi** pahrdodami Jelg. Sohgu eelâ № 49.

M. Matulens,
Peterburgas eelâ pee Krona Wirzawas peenem **ahdas** isstrahdaschanai.

Печатать разрѣшается полицією. Drukats pee J. F. Steffenhagena un dehla. Te klaht 2 peeli mi.